

[Miljøministeren]

der regulerer arealanvendelsen. Derfor har jeg nedsat »arealudvalget« under miljøministeriet.

Udvalget skal analysere den lovgivning, der knytter sig til reguleringen af fast ejendom inden for miljøministeriets område, og skal tilstræbe at opnå en enklere og stærkere varetagelse af miljø- og naturbeskyttelsen i det åbne land. En del af udvalgets arbejde vil indgå i opfølgningen af planredegørelse 3, som regeringen i slutningen af 1983 tiltrådte som grundlag for videreudviklingen af de statslige/kommunale plansystemer.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling i tinget.

Albrechtsen (VS):

På vegne af venstresocialisterne og socialistisk folkeparti vil jeg som ordfører tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om udsættelse af beslutningen om NATOs doktrin FOFA.
(Beslutningsforslag nr. B 42).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de ledsagende bemærkninger.

Erik Holst (S):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg hermed tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af arealreservationer til a-kraftværker.
(Beslutningsforslag nr. B 43).

Jeg henviser i øvrigt til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 291

1) Til justitsministeren af:

Ole Espersen (S):

»Hvilke flugtveje har detentionsanbragte på politigården i Godthåb i tilfælde af ildebrand eller røgdudvikling i detentionen på tidspunkter, hvor stationen er ubemandet, og såfremt ingen flugtveje findes, er dette da i overensstemmelse med brandlovgivningen?«

Skriftlig begrundelse

I sit svar på spørgsmål nr. S 245 erkender ministeren, at der er situationer, hvor stationen er ubemandet, og hvor de detentionsanbragte således ingen mulighed har for hjælp. Ministeren har afslået med omgående virkning at ændre på denne situation. Spørgeren finder det uforsvarligt at anbringe folk i en ganske hjælpeløs situation, som der her er tale om, og har svært ved at forestille sig, at dette kan være i overensstemmelse med en brandlovgivning, i betragtning af, at detentionsanbragte skal opholde sig døgnet rundt i detentionen.

Ole Espersen (S):

Baggrunden for både det første og det andet spørgsmål, som jeg har stillet til besvarelse i dag, var en oplevelse på Grønland, der gjorde et ganske dybt indtryk på mig. Under en besigtigelse af detentionerne – der er 4 detentioner på politistationen i Godthåb – erfarede jeg, at der dér sidder i alt 20 – nogle gange flere – arrestanter og detentionsanbragte, og de sad der dengang i op til 6 måneder i lokaler, hvor der kun var en enkelt skumgummimadras.

Derudover erfarede jeg, at de også opholdt sig dér i tilfælde, hvor der under udrykninger ikke var nogen til stede på politigården, således at de altså ingen bistand kunne få i tilfælde af ulykker.

Det blev besluttet med omgående virkning, at der skulle være personale til stede døgnet rundt. Nu har jeg senere erfaret, at dette ikke er tilfældet, i kraft af nogle tidligere spørgsmål, og jeg mener, det er uforsvarligt, hvis man lukker mennesker inde, uden at de er i stand til at forlade lokalet, f.eks. under brand.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hr. Ole Espersens første spørgsmål vedrører, hvordan det forholder sig i tilfælde af ildebrand eller røgdudvikling, om der er flugtveje fra politigården. Men da hr. Ole Espersen har nævnt sin baggrund for at rejse spørgsmålet, skal jeg bare for en ordens skyld sige, at politiet på politistationen i Godthåb hele døgnet fører tilsyn med detentionerne, når disse er i brug. Det, der imidlertid er sket, er, at der to gange inden for de sidste to år har været kortvarige afbrydelser,

[Justitsministeren]

og det skal jeg vende tilbage til i mit svar på det næste spørgsmål, hvor det er omtalt. Jeg kan dog sige, at såfremt sådanne situationer opstår, vil hjemmевærende politipersonale samtidig blive tilkaldt til politistationen. Det er altså i et begrænset tidsrum, at politistationen kan være ubemandet i disse meget sjældne situationer.

Politimesteren i Grønland har oplyst, at de indsatte i detentionerne ikke selv har mulighed for at forlade dem, men at muligheden for brand el. lign. i detentionen er meget ringe. Detentionerne i Godthåb er udført på en måde, der hindrer, at brand kan opstå. Dette gælder for detentionerne i Godthåb som for detentionerne i denne del af landet. Ligeledes er det også en fast regel i Godthåb, at de indsatte nøje visiteres forinden anbringelse i detentionen og fratages genstande, som i situationen kan være farlige eller indebære risici for de indsatte. Politimesteren har videre oplyst, at brandmyndighederne er bekendt med forholdene.

Ole Espersen (S):

Jeg takker for svaret. Vedrørende dette spørgsmål gik det især på, om de forhold, der er, er i overensstemmelse med brandlovgivningen, om man altså kan have op til 20 mennesker indespærret i tidsrum, der karakteriseres som begrænsede, men hvor man efter min mening og mine oplysninger ingen som helst sikkerhed har for, hvor begrænsede disse tidsrum er.

Mit tillægsspørgsmål er: er det i overensstemmelse med brandlovgivningen, at det forholder sig, som det gør?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Som jeg meddelte, er brandmyndighederne i Grønland bekendt med forholdene og også bekendt med, hvad der har været af tilfælde – som jeg som sagt skal komme nærmere ind på i forbindelse med næste spørgsmål – hvor der helt undtagelsesvis ikke har været personale til stede.

Ole Espersen (S):

Jeg synes ikke, det er helt tilfredsstillende, at brandmyndighederne er bekendt med forholdene. Jeg ved også, at politimyndigheden er bekendt med de forhold, hvorunder man anbringer dem, der skal i detentionen. Jeg

synes ikke, at forholdene dér er forsvarlige, og heller ikke, at de er i overensstemmelse med de regler, der gælder for detentioner i Danmark.

Men spørgsmålet er ikke, om myndighederne er bekendt med, at det forholder sig, som det gør, men om det er i overensstemmelse med brandlovgivningen.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Detentionerne i Godthåb er i overensstemmelse med brandlovgivningen.

Ole Espersen (S):

Jeg vil ikke bestride, at detentionerne er i overensstemmelse med brandlovgivningen, men er det i overensstemmelse med brandlovgivningen, at man kan blive indespærret i detentionerne uden mulighed for at forlade disse i tilfælde af brand eller røgudvikling? Er det i overensstemmelse med brandlovgivningen?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 292

2) Til *justitsministeren* af:

Ole Espersen (S):

»Med hvilken begrundelse finder ministeren det forsvarligt, at detentionsanbragte på politigården i Godthåb i visse perioder ingen mulighed har for hjælp i tilfælde af brand eller andre ulykker, fordi stationen er ubemandet?«

Skriftlig begrundelse

I sit svar på mit spørgsmål nr. S 245 nægter ministeren at drage omsorg for, at der altid er tilsyn til stede på politigården i Godthåb i tilfælde, hvor detentionen anvendes.

Ministeren oplyser, at der ikke herved er sket ændringer i de i 1981 truffene beslutninger om konstant tilsyn.

Dette er i strid med de faktiske forhold.

I det officielle referat fra besøget på Godthåb politistation hedder det:

»Justitsministeren udtrykte efter endt besigtigelse og drøftelse af situationen stor betænkelighed ved de eventuelle konsekvenser af, at stationen således jævnlige i kortere eller

[Ole Espersen]

længere perioder var ubemandet. Ministeren fandt det endvidere påkrævet, at der tilstræbtes opnået en ordning, således at arrestanter ikke i længere perioder blev tilbageholdt i detentionerne.

Inden afrejsen fra Godthåb resolverede ministeren, at der med øjeblikkelig virkning måtte drages omsorg for, at der var mandskab til stede om natten på stationen i Godthåb, bl.a. med henblik på overvågning af detentionerne. Ministeren var indforstået med, at man, indtil en permanent løsning var nået, i fornødent omfang gjorde brug af reservebetjente til løsning af opgaven.«

Spørgeren finder det helt uantageligt, at grønlændere anbragt i Godthåb skal behandles klart ringere end detentionsanbragte i Syddanmark.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er som nævnt helt undtagelsesvis, at politipersonalet på politistationen i Godthåb har måttet forlade politistationen, selv om der har været personer i detentionen.

Det er, som jeg sagde, sket i to tilfælde. Der var et tilfælde i 1983 og et tilfælde i 1984. I 1983, det var søndag den 17. juli, måtte politipersonalet foretage en undersøgelse, der indebar, at stationen var ubemandet i 35 minutter, selv om der befandt sig 4 personer i detentionerne. I 1984, tirsdag den 18. september, måtte politipersonalet i knap 20 minutter forlade stationen, selv om der befandt sig en person i detentionen.

Det var i begge tilfælde, fordi man havde en opgave, man blev kaldt til, men jeg vil gerne sige, at døgnbetjeningen i Godthåb selvfølgelig er noget afgørende, også for detentionen. De tilfælde, hvor der ikke er nogen til stede, bør være tilfælde, hvor det er nødretsbetragtninger el.lign., der kommer ind i billedet, og må selvfølgelig helst overhovedet ikke forekomme. Politimesteren er opmærksom på dette, og politimesteren og rigspolitichefen er også opmærksomme på, at vi skal have en udvidelse af politistyrken i Godthåb, sådan at man helt kan undgå, selv i nødretstilfælde, at noget sådant kan opstå.

Ole Espersen (S):

Jeg vil gerne supplerende spørge, om det også forekommer i det sydlige Danmark på stationer af samme størrelse som stationen i

Godthåb, at der er tilfælde, hvor stationerne er fuldstændig ubemandede.

Dernæst vil jeg sige, at det jo også i 1981 kun undtagelsesvis forekom, at stationen var ubemandet. Men da blev det altså besluttet, at den under ingen omstændigheder på noget tidspunkt måtte være ubemandet. Skal jeg forstå ministerens svar således, at den forholdsordre, der dengang blev givet, og som fremgår af det officielle referat fra besøget, er ændret, således at det altså nu ikke længere ubetinget gælder, at der altid skal være nogen til stede?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg kender ikke noget til noget tilfælde i denne del af Danmark, hvor der har været folk i detentionen, uden at der har været personale til stede. Jeg vil dog dertil føje, at jeg da ikke på forhånd vil sige, at noget sådant ikke kan opstå i en helt akut situation, hvor politiets tilstedeværelse er absolut nødvendig, hvor det kan dreje sig om liv eller død, hvis ikke politiet kommer til stede. Men jeg kender altså ikke noget tilfælde, hvor det er opstået. Noget lignende bør der jo være tale om for Godthåbs vedkommende. Man skal regne med, at der er personale til stede, når der er personer lukket inde på politistationen. Det er jo det, det drejer sig om. Men man kan ikke på forhånd sige, at hvis der opstår en livstruende situation andre steder, hvor politiets tilstedeværelse er nødvendig, så skal det være umuligt for betjentene i en kort tid at forlade politistationen. Det vil jeg i hvert fald meget nødig udstede en ordre om.

Der er ikke ændret noget i nogen forholdsordre, som hr. Ole Espersen omtaler, eller i forhold til, hvad der er sagt tidligere, men der vil altid, og ikke mindst med det klima, der er i Grønland, kunne opstå en nødsituation. Jeg synes, det ville være forkert, hvis man på forhånd sagde, at så skulle politiet være bundet til at undlade at gribe ind i de tilfælde, også i det korte øjeblik det kan være, inden de politifolk, der er i deres hjem, kan blive tilkaldt og afløse.

Ole Espersen (S):

Jeg har ikke været ude for, at en dansk politistation har været ubemandet, og jeg kan ikke tænke mig, at klimatiske forhold i Godthåbområdet kan bevirke, at det skulle være

[Ole Espersen]

særlig problematisk dér at sørge for, at der altid sidder en vagt på politistationen. Jeg har heller ikke været ude for en dansk Falckstation f.eks., hvor der ikke altid er sørget for, at der i hvert fald er én tilbage. Forholdsordren må være ændret, for den gik i 1981 klart ud på, at der altid skulle være én person. Det kunne så godt være en reservebetjent.

Men jeg vil afslutningsvis spørge, inden sagen må forfølges videre, om ministeren i dag kan udtale sig om, hvornår ministeren regner med at der altid vil være nogen til stede på stationen i Godthåb i tilfælde, hvor der er personer, der er spærret inde i detentionen. Varer det 1 måned eller 2 måneder? Kan der siges noget konkret om det? Det afgørende er selvfølgelig for mig og for dem, der er spærret inde deroppe, at vi hurtigst muligt sørger for, at der altid er nogen til stede.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg synes, det er en overraskende aggressiv tone, hr. Ole Espersen anvender også i spørgsmålenes og begrundelsernes formulering. Det, vi taler om, er en del af Danmark, som jeg altså også kender til. Jeg har været i Grønland adskillige gange og ved jo, hvordan klimatiske forhold kan gribe ind meget pludseligt, og det kan fremkalde fare for drukneulykker o.lign. Det er i de situationer, jeg taler om at det kan være nødvendigt for politiet at gøre en undtagelse, ikke i alle de almindelige tilfælde.

Baggrunden for hr. Ole Espersens spørgsmål er nogle ganske få minutter i løbet af to år – to gange, hvor man har forladt stationen og der ingenting er sket. Jeg har lidt vanskeligt ved at forstå, at det kan give anledning til bemærkninger af den art. Jeg har ikke sagt, at det var forsvarligt, men livet må nu engang leves også i Grønland. Hvis det viser sig, at en nødvendig indgriben må finde sted andre steder, synes jeg ikke, man på forhånd skal forbyde det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 285

3) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Hvilke muligheder er der for at gøre Frederiksberg kommune til en postal enhed, når det nye posthus på Frederiksberg tages i brug?«

Skriftlig begrundelse

Det har gennem mange år været ønsket, at Frederiksberg kommune i postmæssig henseende blev en enhed.

Det er derfor naturligt at rejse spørgsmålet på ny nu, hvor det nye posthus på Frederiksberg nærmer sig færdiggørelse.

Det er kendt, at der vil ske nogle ændringer, således at de dele af Frederiksberg kommune, der hidtil har hørt under postdistrikterne 2500 Valby og 2200 København N, vil komme ind under postdistriktet 2000 Frederiksberg.

Tilbage står imidlertid den del af Frederiksberg, der postmæssigt betjenes under postdistrikt København V.

Det er et rimeligt og billigt krav, at også den del af Frederiksberg i postmæssig henseende sammenføres med det øvrige Frederiksberg.

I tidligere tid var der langt flere postombæringer i postdistriktet V, og dette gjorde, at ønsket om sammenlægning med Frederiksberg postdistrikt var mindre udtalt.

Med mere ensartet postbetjening findes det uhensigtsmæssigt, at der ikke er postal enhed for Frederiksberg kommune. Det volder jævnligt mange forsinkelser, fordi postforsendelser er adresseret under 2000 F, uanset at adressaten bor i postdistrikt V.

Dertil kommer, at en samling af Frederiksberg som postal enhed befrier for anvendelsen af de gadepostnumre, som nu anvendes i postdistrikt København V – og som i øvrigt alene er indført i Københavns postdistrikter K og V.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg har stillet dette spørgsmål, som er et lokalt spørgsmål. Jeg er valgt på Frederiksberg, jeg har boet der hele mit liv, og nu, hvor der bliver taget et nyt posthus i brug, skulle der være mulighed, synes jeg, for at opfylde et gennem masser af år næret ønske om, at Frederiksberg bliver en postal enhed.

Vi er glade for, at det lykkes nu at få dem, der har boet i 2500 Valby og 2200 N, hjem til Frederiksberg, men tilbage bliver, at alle

[Hagen Hagensen]

de, bl.a. jeg, der bor i postdistrikt V, ikke kommer tilbage til hjemmet, og det vil vi gerne prøve at få klaret. Derfor har jeg stillet mit spørgsmål til ministeren.

Det skulle kunne lade sig gøre, synes jeg, nu at få klaret dette forhold, al den stund de, der bor i andre postdistrikter, men er hjemmehørende på Frederiksberg, mange gange også får deres post for sent, fordi man naturligt går ud fra, at vi alle sammen bor i 2000 F.

Jeg henstiller dette til ministeren, der selv kender problemet fra at have boet i postdistrikt V på Frederiksberg.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Nu bor jeg jo i en noget dyrere kommune, men også dér befinder jeg mig vel.

Måtte jeg sige til hr. Hagen Hagensen, at postnumrene jo i sin tid blev indført som en rationaliseringsforanstaltning for postvæsenet, men som det har udviklet sig, er de også blevet en slags identifikationsnumre for mennesker, ikke bare for distrikter, men også for personer, familier, der bor der. Jeg kender problemet over hele landet, og jeg har for nogen tid siden givet besked på, at et område skal blive meget, meget lille, før vi fjerner et allerede indført postnummer. Ja, jeg har endda i sommer kunnet genindføre postnummeret – det var en undtagelse – for to steder, hvor det allerede havde været fjernet.

Med Frederiksberg er det jo det modsatte. Det er et meget, meget stort område, som det er postalt meget vanskeligt at bringe ind under samme nummer, også fordi det geografisk har en stor udstrækning. Jeg har en anden sag løbende i øjeblikket vedrørende Brøndby kommune, som er næsten lige så stor, og som også ønsker et fælles postnummer. Men vi er da på vej.

Som hr. Hagen Hagensen allerede har sagt, vil der – og det kan jeg oplyse vil ske pr. 11. marts 1985 i forbindelse med det nye Frederiksberg posthus – blive tilbageført, som hr. Hagen Hagensen kalder det, beboere i den del af Frederiksberg kommune, der bor på Nørrebro og i Valby, til 2000 F. Jeg må ærligt sige, at den korte frist, der er for besvarelse af mundtlige spørgsmål, ikke har givet mig mulighed for i denne nok ikke så store, men temmelig indviklede sag at få gen-

nemført noget eller at få belyst sagen helt grundigt. Hr. Hagen Hagensen vil vide, at der er bestandige forhandlinger mellem kommunen og postvæsenet, og der er bl.a. planer om muligvis at oprette et FØ-distrikt. Der er også mulighed for, at vi kunne lave noget som postnummer 2010–2012. Jeg ved det ikke. Det er til behandling i øjeblikket, men det er muligvis meget kostbart.

Derfor må jeg bede hr. Hagen Hagensen om at tage mit svar derhen, at jeg er indstillet på at gå dybere ned i sagen og se at bringe den til afslutning, således at hr. Hagen Hagensen i sit forhåbentlig endnu lange liv kan få det postnummer, han gerne vil have. Mere kan jeg ikke love i dag.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg har kun grund til at sige tak til ministeren for det, jeg finder er et imødekomende svar. Det er givet, at der er ting, der skal klares af, og de kan nok ikke blive det forinden. De har stået på i næsten to menneskealdre. Dengang havde man ikke postnumre, men ønsket om, at det hed postdistrikt F, har været lige brændende for os tiden igennem.

Jeg forstår, at der muligvis kan findes en løsning, så det måske ikke bliver 2000 F, men 2010 et eller andet. Jeg skal stille mig tilfreds med det, blot vi kan opnå det, der er ønsket, nemlig at få en i hvert fald relativ postal enhed på Frederiksberg.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Det var interessant for mig at høre, at der er gået to menneskealdre. Det er cirka, hvad vi begge to er gamle i dag, men jeg har altså kun været i stolen i 2 år og har kun i ca. 2 uger kendt til problemet og først fået spørgsmålet i fredags. Men jeg er enig med hr. Hagen Hagensen i, at hensigten med svaret var at være imødekomende, og der skal ikke gå så forfærdelig mange måneder, før jeg måske direkte til hr. Hagen Hagensen og derefter til andre kan melde tilbage i sagen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 274

4) Til forsvarsministeren af:

Pelle Voigt (SF):

»Kan ministeren godtgøre, at næstformanden for Søværnets Officersorganisation udtaler sig i modstrid med kendsgerningerne, når han i et notat af 8. november 1984 – støttet af et uvildigt vidne – påviser, at ministerens svar af 5. november 1984 på spørgsmål nr. S 178 om retssagen mod orlogskaptajn H. G. Olsen er vildledende?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til et notat udarbejdet af premierløjtnant T. S. Hansen, næstformand i Søværnets Officersorganisation (SOO), dateret 8. november 1984 og omtalt i Holbæk Amts Venstreblad den 9. november 1984.

Forsvarsministeren (Engell):

I mit svar af 5. november i år oplyste jeg, at der ikke fra forsvarsministeriet er udgået kontakter eller fremsat tilbud med henblik på en snarlig afslutning af retssagen mod orlogskaptajn H. G. Olsen. Jeg kan i øvrigt også henvise til den udtalelse, som jeg udsendte den 3. oktober i år i forbindelse med offentliggørelsen af den seneste kommissionsdomstolsrapport.

Orlogskaptajn Olsens organisation har efter det for mig foreliggende rettet henvendelse til en medarbejder i forsvarsministeriet, men henvendelsen blev uden forelæggelse for mig besvaret med, at sagen måtte fortsætte ved retten.

Det notat af 8. november 1984, som hr. Pelle Voigt henviser til, er blevet gennemgået i forsvarsministeriet, herunder af den medarbejder, til hvem der er rettet henvendelse i sagen, og jeg kan på baggrund heraf oplyse, at der ikke er grundlag for at ændre mit svar af 5. november 1984, idet jeg må henholde mig til de oplysninger, den pågældende medarbejder har givet forsvarsministeriet.

Pelle Voigt (SF):

Jeg synes, det er interessant at konstatere, når vi taler om det pågældende notat og ministerens svar på spørgsmål nr. S 178 den 29. oktober 1984, at notatet fra næstformanden i Søværnets Officersorganisation jo netop ifølge sin ordlyd er udarbejdet som en reaktion på ministerens svar til mig her i folketinget. Det fremgår af afslutningen af notatet, at det

er et klart forsøg på fra organisationens side – i hvert fald fra den pågældende officers side – at imødegå den fremstilling, som ministeren har givet, ligesom der henvises til, at ministeriet gang på gang har sat alle i pinlige situationer ved udtalelser og pressemeddelelser, der ikke har grund i realiteterne.

Det synes, som om påstand står mod påstand i denne sag, og jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om ikke det gør indtryk på ministeren, at hele denne fremstilling på alle sine væsentlige punkter, især på det væsentlige punkt, at det altså er forsvarsministeriet, der har rettet henvendelse til søofficersorganisationen, nu er bekræftet af et uvildigt vidne, hvis motiver man vel ikke på nogen som helst måde kan klandre eller lægge ham til last. Sagen er jo den, at næstformand Tommy Hansens foresatte, orlogskaptajn Kaj O. Andersen, har været til stede under en række af disse samtaler og har underskrevet en erklæring, hvori han bevidner, at den fremstilling, der gives i notatet af 8. november 1984, er korrekt, og at ministerens svar til mig altså ikke er i overensstemmelse med kendsgerningerne.

Jeg vil gerne spørge ministeren: hvilken hensigt skulle søofficersorganisationen eller den pågældende orlogskaptajn dog have med på den måde at føre ministeren og folkettinget bag lyset? Jeg har svært ved at tro, at de skulle have sådanne interesser.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg skal undlade her at begynde at forestille mig hypotetiske situationer og vil i øvrigt henvise hr. Pelle Voigt til min første besvarelse.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil gerne spørge forsvarsministeren, om det er almindeligt, at ansatte i søværnet udtrykker sig med en sådan præcision, som der er tale om i det pågældende notat fra Tommy Hansen, og med en sådan detaljerighed om et hændelsesforløb, som er så klart bestridt af forsvarsministeren, som det er tilfældet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 275

5) Til *forsvarsministeren* af:

Pelle Voigt (SF):

»Er en fuldmægtig i forsvarsministeriet blevet irettesat for sin medvirken til de kontakter og tilbud til Søværnets Officersorganisation, som ministeren i sit svar af 5. november 1984 på spørgsmål nr. S 178 om retssagen mod orlogskaptajn H. G. Olsen afviser er udgået fra forsvarsministeriet?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til et notat udarbejdet af premierløjtnant T. S. Hansen, næstformand i Søværnets Officersorganisation (SOO), dateret 8. november 1984 og omtalt i Holbæk Amts Venstreblad den 9. november 1984.

Forsvarsministeren (Engell):

I forbindelse med spørgsmålet kan jeg oplyse, at det over for den pågældende medarbejder blev tilkendegivet, at han, da han blev kontaktet af næstformanden i Søværnets Officersorganisation, straks burde have underrettet sine foresatte og ikke indladt sig på drøftelser om retssagen mod orlogskaptajn H. G. Olsen.

Pelle Voigt (SF):

Ifølge det notat, som næstformanden for Søværnets Officersorganisation har udarbejdet, har den pågældende fuldmægtig kontakten orlogskaptajn Olsen og meddelt ham, at han er blevet truet på sin stilling i forsvarsministeriet på grund af denne sag, noget, som altså også dækkes af orlogskaptajn Olsens underskrevne erklæring om hændelsesforløbet i sagen. Det vil jeg egentlig godt have ministerens kommentar til, for jeg har lidt svært ved at forstå, at så vidtgående sanktioner skulle tages i brug mod en så begrænset forfølgelse, som der er tale om.

Derudover vil jeg gerne spørge ministeren, om det er korrekt, som det også fremgår af notatet, at den pågældende arbitrært er blevet idømt en irettesættelse af departementschefen i forsvarsministeriet.

Leif Hermann (SF):

Jeg forstod af ministerens første svar, at ministeren kan bekræfte, at en fuldmægtig har haft kontakt med Tommy Hansen fra officersorganisationen. Kan ministeren oplyse, hvorvidt den kontakt har fundet sted i

ministeriet eller eventuelt har fundet sted over flere omgange, bl.a. uden for ministeriets område?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 276**6) Til forsvarsministeren af:****Pelle Voigt (SF):**

»Stod ministeren eller andre foresatte bag de forhandlingstilbud i H. G. Olsen-sagen, som en fuldmægtig i forsvarsministeriet fremsatte over for Søværnets Officersorganisation med – efter hvad han selv oplyste – fuld dækning i ministeriet?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til et notat udarbejdet af premierløjtnant T. S. Hansen, næstformand i Søværnets Officersorganisation (SOO), dateret 8. november 1984 og omtalt i Holbæk Amts Venstreblad den 9. november 1984.

Forsvarsministeren (Engell):

Som jeg netop har oplyst i forbindelse med det forrige spørgsmål, er der ikke fra forsvarsministeriet fremsat forhandlingstilbud med henblik på den fortsatte behandling af sagen mod orlogskaptajn Olsen. Jeg har derfor heller ikke på noget tidspunkt anmodet medarbejdere om at fremkomme med sådanne tilbud.

Jeg henviser i øvrigt til de udtalelser, som ledsagede offentliggørelsen af kommissionsdomstolsrapporten.

Pelle Voigt (SF):

Det fremgår ikke på nogen måde af materialet, der ligger her, at hverken næstformanden i Søværnets Officersorganisation eller det uvildige vidne beskylder ministeren for at have givet den pågældende fuldmægtig instruktion om at handle, som han øjensynlig har gjort. Man kan ikke se af notatet, hvorledes det forholder sig.

Det fremgår derimod af notatet og også af det underskrevne vidneudsagn i denne sag, at den pågældende fuldmægtig flere gange i forhandlingernes løb, efter at han havde taget initiativet til forhandlingerne, oplyste over for Søværnets Officersorganisation og

[Pelle Voigt]

över for vidnet, at han havde fuld dækning for disse forhandlinger i ministeriet. Har ministeren nogen som helst anelse om, hvad der kan have bibragt fuldmægtigen det indtryk, at han havde denne fulde dækning i ministeriet? Hvis ikke, er ministeren så i stand til at forklare mig det, som jeg nu flere gange har spurgt om: hvilken interesse skulle orlogskaptajn Andersen eller næstformanden i Søværnets Officersorganisation have i at fremstille sagen på denne måde, hvis det ikke netop er, fordi det faktisk er korrekt, og fordi man føler sig groft behandlet ved den måde, som denne sag er blevet behandlet på både i ministeriet og ved besvarelserne her i folketinget?

Leif Hermann (SF):

Jeg vil gerne spørge ministeren, hvorvidt det er almindeligt, at medarbejdere på fuldmægtigniveau i forsvarsministeriet tager initiativer i sager af så, skal vi sige problematisk en karakter som denne her uden at have deres foresattes samtykke.

Så vil jeg i øvrigt godt i forbindelse med ministerens besvarelse henlede opmærksomheden på ministeransvarlighedslovens § 5, stk. 2, sidste punktum, hvoraf det fremgår, at fortælle af oplysninger, der er af væsentlig betydning for sagens bedømmelse, kan straffes.

Thoft (SF):

Jeg synes, denne sag i stigende grad lugter. Det er ikke usædvanligt, at ministeren er forholdt tavs, men den larmende tavshed, vi har været vidne til i dag, synes jeg overstiger selv de værste forventninger, jeg havde om, hvorledes ministre kunne bruge folketingets spørgetid til ikke at svare på spørgsmålet.

Jeg vil godt spørge ministeren: betyder ministerens tavshed, at han fastholder sit svar til hr. Pelle Voigt som værende korrekt og det af hr. Tommy Hansen udarbejdede og af orlogskaptajn Kaj O. Andersen bekræftede notat af 8. november som værende ukorrekt?

Forsvarsministeren (Engell):

Til hr. Pelle Voigt skal jeg blot sige, at jeg ikke har til hensigt at begive mig ind i nogen form for gætterier i denne spørgetid.

Til hr. Leif Hermann: naturligvis kender jeg ministeransvarlighedsloven. Det kan jeg ikke forstå at hr. Leif Hermann tvivler på. Det er alle ministre forpligtede til.

Til hr. Thoft skal jeg blot sige, at ligegyldigt hvilke sager vi drøfter her, synes hr. Thoft, at de lugter. De besvarelser, jeg har givet både tidligere og nu, fastholder jeg naturligvis.

Pelle Voigt (SF):

Så vil jeg gerne spørge ministeren, om hans svar betyder, at han dermed meddeler folketinget, at den fremstilling, som orlogskaptajn Andersen giver i sit uafhængige vidneudsagn, og den fremstilling, som er givet af næstformanden for Søværnets officersorganisation, er ukorrekt. Ministerens fremstilling og søofficerernes fremstilling lader sig simpelt hen ikke forene. Betyder ministerens svar på dette spørgsmål, at orlogskaptajn Andersen og næstformanden for Søværnets Officersorganisation med dette notat og det vidneudsagn, der bekræfter dette notat, forsøger at føre offentligheden bag lyset? Eller er det ministeren, der forsøger at føre offentligheden bag lyset?

Leif Hermann (SF):

Jeg spurgte ikke, hvorvidt ministeren var klar over, at der fandtes en ministeransvarlighedslov, ej heller, hvorvidt ministeren var klar over, at han ikke måtte fortie væsentlige oplysninger for folketinget. Jeg spurgte – og det er det primære – hvorvidt det er almindeligt, at ansatte i forsvarsministeriet på fuldmægtigniveau uden samtykke fra deres foresatte tager initiativer eller drøfter forhold af så problematisk en karakter, som der er tale om her, og det var ikke det, ministeren svarede på, så det vil jeg bede ministeren om at svare på nu.

Albrechtsen (VS):

Jeg har med interesse lyttet til ministerens besvarelse eller rettere sagt mangel på besvarelse af de tre spørgsmål, der er stillet om denne sag, og jeg må sige, at selv i forhold til sædvanlig standard er der tale om en så rygende mangel på besvarelse, at man får den klare fornemmelse, at der her er noget, som ikke er i orden, at der her er noget, der skal skjules, at der her er noget – som hr. Thoft

[Albrechtsen]

ganske korrekt udtrykker det – der lugter ilde, når der bliver rodet op i det.

Så vidt jeg kan fornemme, har det lugtet mere og mere ilde, jo længere vi er kommet i denne sag.

Jeg vil godt spørge ministeren, fordi jeg egentlig synes, det er utåleligt og også må være det for ministeren, som det ligger nu: hvad vil ministeren gøre for at få afklaret alt det, der her er blevet bragt frem? Jeg mener ikke, ministeren kan være tjent med, at alle disse ting står ubesvarede. Hvad vil ministeren gøre?

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg skal blot sige til hr. Pelle Voigt, at de spørgsmål, han har stillet, har han fået konkrete svar på, og så må hr. Pelle Voigt tilgive mig, at jeg ikke agter mig ud i en lang diskussion – det mener jeg ikke at folketingets spørgetid er beregnet til.

Til hr. Leif Hermann, der spørger, om denne sag er usædvanlig, skal jeg blot sige, at man kan vel sige, at hele sagen fra sin start er usædvanlig – og heldigvis for det!

Om det tidligere spørgsmål har jeg oplyst, at det over for den pågældende medarbejder i ministeriet blev tilkendegivet, at han, da han blev kontaktet af næstformanden for officersorganisationen, straks burde have underrettet sine foresatte og ikke indladt sig i drøftelser om den pågældende retssag.

Pelle Voigt (SF):

Jeg skal ikke gentage de mange bemærkninger om, hvor rystende ministerens svar er, men blot afslutningsvis, fordi jeg ikke synes, jeg har fået svar på mine spørgsmål, spørge ministeren, om det ikke gør det mindste indtryk på ham, at påstand i den grad står mod påstand i denne sag, og at Søværnets Officersorganisation og medlemmer af Søværnets Officersorganisation i pressen har truet ministeren med injuriersag, medmindre han ændrer det svar, han har givet mig her i folketinget den 29. oktober 1984.

Forsvarsministeren (Engell):

Hr. Pelle Voigt, hele denne sag har gjort et stort indtryk på mig og gør det fortsat.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 289

7) Til forsvarsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren bekræfte oplysningerne om, at NATO i forbindelse med FOFA planlægger angreb på havne i Afrika?«

Skriftlig begrundelse

Af Politiken den 15. november 1984 fremgår, at NATO i forbindelse med udarbejdelsen af NATOs nye taktik, FOFA-doktrinen, planlægger angreb på afrikanske havne under sovjetisk kontrol, selv om disse ligger klart uden for NATOs territorium.

Det er meget bekymrende, at der nu igen i forbindelse med NATO-doktrinerne kommer oplysninger frem om overskridelser af NATOs geografiske mandat, noget, som Danmark jo ikke vil kunne acceptere.

F.eks. fremgik det af Weekendavisen den 9.-15. marts 1984, at NATOs nye »taktiske og operative koncept« forudså, at NATO-lande måtte engagere sig militært uden for alliansens område. Dette skulle så de øvrige NATO-lande tage højde for, hvorved NATO jo reelt blandes ind i sagen, hvilket jo altså også understregedes af, at NATOs militære afdeling beskæftiger sig med forholdene uden for mandatområdet ved fastlæggelsen af taktikken.

Albrechtsen (VS):

Den 8. marts i år sagde USAs forsvarsminister, Caspar Weinberger, at NATO må planlægge fremskudte aktioner uden for Europa for at gøre forsvaret mere effektivt, end hvis det blot føres langs med grænserne. Ministeren afviste dengang problemet, fordi, som han sagde, der formelt set ikke var stillet forslag om noget sådant i NATO. Samtidig fremkom så bl.a. Weekendavisens oplysninger om, at man i forbindelse med udviklingen af de nye doktriner var gået langt ud over NATOs geografiske mandat.

Så ser vi i Politiken torsdag den 15. november i år, at der rent faktisk ifølge Sir David Halifax' oplysninger foreligger konkrete planer i NATO om overtrædelse af mandattet, bl.a. med henblik på aktioner mod havne i Guinea, Angola og Cuba, havne, hvor man altså vil sætte direkte militært ind efter fore-

[Albrechtsen]

liggende planer. Vi må have klarlagt, om det er korrekt.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg vil godt vende tilbage til det, som hr. Albrechtsen spurgte om, for svaret på det stillede spørgsmål er selvsagt nej, og det er det af flere grunde.

For det første er FOFA hverken en taktisk doktrin eller en operativ forsvarsplan. Som jeg sagde i mit svar på det spørgsmål, der blev stillet, nr. S 193, drejer det sig derimod om en vejledning for, hvorledes styrkerne i et integreret forsvar på længere sigt kan udvikles, bl.a. i materielmæssig henseende, således at de også vil være i stand til at bekæmpe fjendens opfølgende enheder, det, man kalder for anden angrebsbølge.

Som jeg tidligere har svaret her i tinget på de mange spørgsmål, der har været stillet i tilsvarende sager, vil denne vejledning først kunne få virkning, når det til sin tid er blevet politisk besluttet, hvilken prioritet bekæmpelsen af anden angrebsbølge skal have, og det vil finde sted i forbindelse med forelæggelsen af den brede militære konceptramme, som forventes at foreligge om et års tid.

For det andet vedrører NATO's forsvarsplaner, som FOFA altså ikke er et eksempel på, udelukkende NATO's geografiske ansvarsområde, som det er defineret i traktaten om Den nordatlantiske Organisation. De omfatter naturligvis ikke operationer mod havne i Afrika eller noget andet mål uden for traktatområdet.

Lad mig så endnu en gang fastslå, som jeg har gjort det utallige gange, at NATO's strategi og forsvarsplaner forbliver rent defensive i den forstand, at militære magtmidler kun vil blive anvendt i tilfælde af et angreb på et af alliancens medlemmer.

Albrechtsen (VS):

Tiden tillader jo ikke, at vi går ind på de mange spidsfindigheder, som ministeren lægger op til vedrørende doktriner, eller hvad man i øvrigt skal kalde taktikken, men det får vi forhåbentlig lejlighed til at vende tilbage til i forbindelse med behandlingen af det beslutningsforslag, som SF og VS har stillet vedrørende disse doktriner, som forhåbentlig også når at komme til behandling inden deres endelige godkendelse på NATO-mødet.

Men ministeren siger jo faktisk, at det er direkte løgn, hvad viceadmiral David Halifax siger, og jeg bliver derfor nødt til udtrykkeligt at citere, hvad Halifax siger.

Han siger, »at NATO ikke har til hensigt at holde sig inden for de afstukne territorier, hvis der skulle opstå en konflikt.«

Han siger også, »at NATO ligger med planer om at eskortere tropper syd for Krebsens Vendekreds, ligesom offensive aktioner kan blive rettet mod havne i Guinea, Angola og Cuba, der benyttes af sovjetiske skibe.«

Jeg bliver nødt til at spørge: vil ministeren med sit svar fastslå, at det er direkte løgn, hvad Sir David Halifax har udtalt, at det simpelt hen er løgn og latîn, hvad NATO's myndigheder og officerer siger til pressen på de møder, hvor man orienterer pressen? For sådan må jeg forstå ministerens svar.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg har naturligvis læst Politikens referat. Det, der er det afgørende i den sammenhæng, er det svar, jeg har givet, og det svar går ud på, at der ikke foregår NATO-aktiviteter uden for alliancens ansvarsområder, og at der heller ikke er planer om at gennemføre sådanne aktiviteter. I øvrigt har jeg også tidligere haft lejlighed til at præcisere, hvad der er regeringens syn på dette spørgsmål.

Albrechtsen (VS):

Jeg må altså konstatere, at Halifax og ministeren er fuldstændig uenige om, hvad der rent faktisk foreligger af planer i NATO, og jeg må konstatere, at ministeren rent faktisk med sine bemærkninger tilkendegiver, at Halifax er fuld af løgn.

Men jeg må sige, at jeg ikke kan acceptere ministerens forklaring. Jeg føler mig overbevist om, at når Halifax har udtalt sig, som han har, er det, fordi disse planer foreligger. Hvorfor i alverden skulle Halifax ellers have omtalt dem?

Og så vil jeg spørge ministeren, for det er nødvendigt, at dette bliver afklaret: hvorledes kan vi få lejlighed til at sikre os, at ministerens højst usandsynlige forklaringer er rigtige? Kan vi f.eks. få den pågældende doktrin til gennemsyn el.lign? Hvorledes vil ministeren kunne berolige os på dette punkt? For ministeren står unægtelig meget svagt med sine forklaringer.

[Albrechtsen]

Har ministeren set disse doktriner? Har ministeren selv læst dem? Har ministeren noget som helst konkret grundlag for at kunne benægte deres eksistens?

Thoft (SF):

Helt i forlængelse af det, hr. Albrechtsen spurgte om, vil jeg gerne spørge ministeren: er det tænkeligt, at disse doktriner om operationer uden for det traditionelle NATO-område rent faktisk findes, men at den danske forsvarsminister er uvidende om dem?

Forsvarsministeren (Engell):

Nu er hr. Albrechtsen et meget konstaterende menneske. Det kunne aldrig falde mig ind at bruge de udtryk, som hr. Albrechtsen bruger, og jeg synes også, han skulle holde sig for god til det.

Jeg kan forstå, at der er fremsat et beslutningsforslag om dette emne, og det giver os jo rig lejlighed til at vende tilbage til diskussionen herom. Jeg skal alene henvise til de besvarelser, jeg allerede har givet, og det gælder også for hr. Thofts vedkommende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 290

8) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Vil ministeren sørge for, at selvangivelsesblanketten udformes således, at ægtefæller ikke udsættes for forkerte og tilsammen for høje skatteberegninger, fordi indkomst af overskud af virksomhed fejlagtigt henføres til formueindkomst og derved tillægges den af ægtefællernes indkomst, der i øvrigt er størst, med den virkning, at virksomhedsoverskuddet undergives en højere – progressiv – beskatning?«

Skriftlig begrundelse

I tilfælde, hvor ægtefæller ikke har udfyldt selvangivelsesblankettens rubrikker 65–68, hvilket ikke kan anses for pligtmæssigt – da der ikke foreligger fastsatte regler herom – sker det som følge af de i øvrigt u hensigtsmæssige regler om ægtefællers beskatning, at overskud af virksomhed hos den ene ægtefælle lægges oven i den anden ægtefælles

indkomst, idet overskuddet fejlagtigt anses som formueafkast.

De heraf følgende beregningsfejl, der hverken kan tilskrives skatteforvaltningerne eller skattereglerne, medfører besvær for både borgere og skattemyndigheder. Derfor bør selvangivelsesblanketten udformes således, at sådanne urimeligheder undgås.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Den ægtefællebeskatningslov, som den tidligere regering fik gennemført i maj 1982, indebærer som bekendt, at ægtefællers indkomst af hensyn til skatteberegningen skal opdeles på henholdsvis arbejdsindkomst og formueindkomst. Ved lovens vedtagelse i 1982 blev overskud eller underskud af selvstændig virksomhed henført til arbejdsindkomst. Det samme skete i øvrigt for renteindtægter og renteudgifter med tilknytning til denne selvstændige virksomhed.

Skatten af en arbejdsindkomst beregnes altid ud fra indkomsterhververens egne indkomstforhold. Allerede året efter, i maj-juni 1983, fandt ophavsmændene til den nye ægtefællebeskatningslov det imidlertid påkrævet at foretage ændringer i loven, idet de nye regler gav mulighed for visse utilsigtede skattespekulationer – som det blev anført i bemærkningerne til lovforslaget.

Ændringerne indebærer bl.a., at kun overskud eller underskud af selvstændig virksomhed, i hvis drift den skattepligtige tager aktiv del, skal beskattes som arbejdsindkomst. Overskud af selvstændig virksomhed, hvori den skattepligtige ikke tager aktiv del, skal derimod beskattes som formueindkomst. Skatten af indtægten af denne virksomhed skal derfor altid beregnes, som om indtægten var indtjent af den af ægtefællerne, der har den højeste arbejdsindkomst. På samme måde skal den naturligvis forhøjes med de tilsvarende renteindtægter. Med andre ord: en sondring mellem aktiv og passiv virksomhed er blevet af væsentlig betydning.

Den gennemførte ægtefællebeskatning er og bliver – som jeg så ofte har sagt det – en uhensigtsmæssig og uholdbar ordning, og derfor har jeg som bekendt nedsat et udvalg, som skal forsøge at skabe grundlag for et mere hensigtsmæssigt system for beskatning af ægtefæller.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg siger tak til ministeren for svaret, men vil egentlig ikke tro, at det kan forstås af særlig mange, og den omstændighed, at de mennesker, der skal gøre brug af selvangivelse, skal skelne mellem det ene og det andet forhold for ikke at udsætte sig for, at deres skat bliver beregnet på en forkert måde med alle de vanskeligheder, der følger deraf både for dem selv og for de skatteopkrævende myndigheder, der skal til at lave tingene om, gør, at man må bede om, at systemet hurtigst muligt bliver ændret, så man ikke kommer ud for sligt.

Jeg forstår meget vel, at ministeren lægger luft mellem sig og ægtefællebeskatningsloven. Det gør jeg også, for det var ikke en lov, vi syntes om, men problemet er at få den til at fungere, så længe vi har den, og jeg håber, det må lykkes at få klaret forholdene, sådan at ikke alt for mange kommer ud for beregningsfejl. Jeg vil gerne spørge ministeren, om det kan påregnes at ske i indeværende år.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg er ganske enig i hr. Hagen Hagensens vurdering, også af de problemer, skatteyderne har med denne særlige lov.

De regler, jeg nævnte før, og som er komplicerede, har gjort det nødvendigt at supplere selvangivelsen for 1983 med fire særlige rubrikker – det er disse rubrikker, der har fået nogle specielle numre: 65–68 – og i disse rubrikker skal den erhvervsdrivende angive resultatet af den selvstændige virksomhed, hvori han tager aktivt del, således at det kan blive beskattet som arbejdsindkomst. Udfyldes disse rubrikker ikke, vil resultatet af selvstændig virksomhed blive opfattet som en formueindkomst ved skatteberegningen.

Det er derfor ikke helt korrekt, når det i begrundelsen for det spørgsmål, hr. Hagen Hagensen har stillet til mig, anføres, at man ikke har pligt til at udfylde disse rubrikker. Efter skattekontrollovens § 2 skal selvangivelsen også indeholde oplysninger af betydning for skatteberegningen, og erhvervsdrivende har derfor pligt til at udfylde de fire rubrikker, hvilket også fremgår af selvangivelsen.

Statsskattedirektoratet blev imidlertid i begyndelsen af 1984 opmærksom på, at de

omhandlede rubrikker tilsyneladende ikke var udfyldt i alle de tilfælde, hvor udfyldelsen er påkrævet af hensyn til skatteberegningen for ægtefæller. Direktoratet har derfor gjort de lokale ligningsmyndigheder opmærksom på, at en undersøgelse af, om rubrikkerne burde være udfyldt, må foretages som led i den almindelige ligning af erhvervsdrivende for indkomståret 1983.

De fire rubrikker er i øvrigt placeret umiddelbart over underskriftsfeltet på selvangivelsen. Det kan derfor godt undre, at de har kunnet overses, navnlig når man tager i betragtning, at mange erhvervsdrivende har sagkyndig bistand ved udfyldelsen af selvangivelsen.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg kan jo ikke betvivle det, når ministeren siger, at man har pligt til at udfylde de pågældende rubrikker. Mine hjemmelmænd tvivler derpå; det er praktiske skattefolk. Jeg vil i hvert fald henstille til ministeren, at det bliver markeret, at der er denne pligt – på grund af ganske særlige, vanskeligt tilgængelige områder, som ministerens første svar klart viste at der er. Derfor synes jeg, det må være sådan, at man tydeligt gør opmærksom på følgerne, og så har jeg taget til mig, at de skattelignende myndigheder skal sørge for at efterse, om også disse rubrikker er udfyldt. Atter en krølle på vores system, der ikke gør det hurtigere og lettere at have med at gøre!

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg vil meget gerne give et imødekommenligt svar til hr. Hagen Hagensen og overveje, om der på selvangivelsen for 1985 – den for 1984 er jo gået i trykken – er behov for at ændre på de omhandlede punkter eller – og det er jeg vel nok mest tilbøjelig til at mene – de fejl, der er sket i 1983, mere er et udtryk for de begyndervanskeligheder, der altid vil følge i kølvandet af væsentlige ændringer.

Det eneste, jeg yderligere vil sige, er, at der står i selvangivelsen som overskrift på disse rubrikker: »Oplysninger, som den skattepligtige også skal give.« Men vi skal nok prøve at tydeliggøre det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

9) Til indenrigsministeren af:

Lenger (VS):

»Finder ministeren, at prisdannelsen på lægemidler giver tilstrækkelig sikkerhed for, at patienterne får netop det præparat, som både har den bedste virkning og sælges til den laveste pris?«

Skriftlig begrundelse

Spørgeren har gennem folketingets kommunaludvalg anmodet ministeren om at besvare en række spørgsmål om bl.a. prisdannelsen på lægemidler.

Af ministerens svar fremgår bl.a., at monopoltilsynet formoder, at prisniveauet i Schweiz og Vesttyskland holdes kunstigt højt for at retfærdiggøre en høj pris på de samme lægemidler, nå de eksporteres.

Om de konkrete præparater Lasix og Furosemid udtaler sundhedsstyrelsen, at der formodentlig ikke er nogen forskel i terapeutisk henseende. Alligevel sælges disse to præparater til vidt forskellige priser. Eksempelvis koster 100 stk./40 mg af mærket Lasix 132 kr., medens 100 stk./40 mg af mærket Furosemid koster 67 kr. 35 øre. I perioden 1. juli 1983–30. juni 1984 blev der i Danmark solgt 78.814 pakninger Lasix (100 stk./40 mg), mens der kun blev solgt 28.301 pakninger Furosemid (100 stk./40 mg). Alene for denne dispenseringsform og styrke er den samlede prisforskel altså 5,1 mill. kr. Heraf betaler sygesikringen ca. 3,8 mill. kr., mens patienterne betaler 1,3 mill. kr.

Om det konkrete præparat Seloken oplyser ministeren, at hvis det kunne opnås til samme indkøbspris som i Norge, ville den samlede omsætning (for den mængde, der blev solgt mellem 1. juli 1983 og 30. juni 1984) ikke være 40 mill. kr. pr. år, men kun 26 mill. kr. Ganske vist har ministeren taget forbehold over for, at dispenseringsformer, styrker og pakningsstørrelser ikke er de samme i begge lande, men ministerens sammenligningsgrundlag forekommer ikke desto mindre at være korrekt. Forskellen mellem den danske og den norske markedspris fører til en merudgift i Danmark på 14 mill. kr., hvoraf sygesikringen betaler 10,5 mill. kr., mens patienternes andel udgør 3,5 mill. kr.

Som angivet i spørgsmålet ønsker spørgeren oplyst, om ministeren mener, at prisdan-

nelsen på lægemidler giver tilstrækkelig sikkerhed for, at den enkelte patient får lige præcis det præparat, som både er bedst og samtidig billigst for både patient og det offentlige.

Spørgsmålet skal i øvrigt ses i sammenhæng med, at ministeren i foråret forsøgte at gennemføre en besparelse inden for lægemiddeldområdet. Denne besparelse ville flytte en andel af prisen fra sygesikringen til patienterne. Med de nævnte eksempler finder spørgeren at kunne sandsynliggøre, at både det offentlige og patienterne kunne spare penge, hvis der i stedet blev kigget nærmere på prisdannelsen på lægemidler.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det er jo oftest lægen, der bestemmer, hvilket af de godkendte lægemidler der skal ordineres til en patient, og i den afvejning har lægerne efter lægeloven pligt til også at tage økonomiske hensyn. Det forudsætter naturligvis, at lægerne har oplysninger om, hvad de godkendte lægemidler er virksomme over for, og hvad de koster, og det informationsmateriale, som lægerne har til rådighed, bliver stadig forbedret.

Lad mig generelt sige, at det er en overordnet målsætning, at priserne på lægemidler skal være rimelige. Priskontrol og prisregulering på lægemiddeldområdet er imidlertid en meget kompliceret affære.

Lægemedelproduktion er i høj grad internationalt orienteret. Den danske lægemedelindustri afsætter ca. 80 pct. af sine produkter på eksportmarkederne, og godt halvdelen af det danske forbrug hidrører fra import.

Hvert land har sine sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt begrundede bestemmelser, og priserne for de enkelte præparater ansættes efter, hvad markedet kan bære, når der tages hensyn til præparatets behandlingsmæssige værdi i sammenligning med andre præparater med tilsvarende virkninger.

Konkurrencen på prisen spiller en mindre afgørende rolle, men jo flere oplysninger lægerne har om priserne på synonyme lægemidler, jo større muligheder er der naturligvis for konkurrence.

Nye lægemidler, som er resultatet af lang tids forskning og udvikling, og som er meget kapital- og risikokrævende, kan prisansættes

[Indenrigsministeren]

højt. Hvis monopollovens almindelige princip for omkostningsfordeling vare for vare anvendtes, ville det være vanskeligt at få inddækket omkostninger ved forskning – med risiko for, at forskning og udvikling blev hæmmet. Derfor vedtog folketetinget også i 1983, at monopoltilsynet kan tage særlige hensyn til forsknings- og udviklingsintensive produktionsområder, når prisen skal fastsættes.

Lenger (VS):

Det, som egentlig var mit spørgsmål, var, om ministeren er sikker på, at patienterne får netop det præparat, som både har den bedste virkning og sælges til en laveste pris. Jeg synes ikke, at ministeren sagde direkte ja eller direkte nej til det, og derfor vil jeg godt høre, om ministeren ikke mere konkret kunne sige, hvordan hun stiller sig til det spørgsmål. Jeg er i hvert fald ikke overbevist om, at patienterne får det bedste præparat til den billigste pris.

I begrundelsen har jeg nævnt et eksempel på to forskellige lægemidler, som af sundhedsstyrelsen er vurderet til at have den samme terapeutiske virkning, men hvoraf det ene er langt dyrere end det andet; ikke desto mindre ordineres det dyreste i langt større mængder end det billigste. Der kunne nævnes mange andre ting, men en begrundelse skal jo være rimelig kort.

Jeg vil dog godt tilføje, at medicinimportørerne og medicinfabrikanterne selv angiver, at de bruger omkring 12 pct. til annoncering og reklamer, og at der bruges 10–11 pct. til det, der hedder forskning. Men netop på grund af patentsystemet inden for lægemiddelindustrien er det sådan, at det, der hovedsagelig forskes i, er at fremstille plagiater, sådan at man kan komme til at sælge et lægemiddel, der er af samme karakter som et, der i forvejen er godkendt, men som der altså er patent på. Jeg vil godt spørge ministeren, om det ikke gør indtryk at høre, at denne forskning er af en sådan karakter. Det er fabrikanterne selv, der oplyser, at der forskes meget i direkte plagiater, der ikke har andet formål end at kunne bryde et andet præparats patent, som er godkendt i forvejen.

Jeg vil også godt spørge ministeren – når vi nu diskuterer, om patienterne får det bedste præparat til den laveste pris – om hun

synes, det er rimeligt, at patienterne ved deres egen betaling og det offentlige ved det store tilskud til medicin er med til, takket være dette patentsystem, at betale til en fiktiv forskning, som der jo i virkeligheden er tale om, når der forskes i plagiater fremfor i videreudvikling.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det var min taletids ophør, der gjorde, at jeg ikke fik det sidste af mit svar med – sådan kan det jo gå en gang imellem. Når jeg svarede, som jeg gjorde, var det netop, fordi jeg kendte disse spørgsmål, som hr. Lenger har stillet på et tidligere tidspunkt.

Konkret skal jeg svare, at jeg i og for sig mener, at lægerne er nøglepersoner i denne sag og bør være dem, som er omkostningsbevidste, og som vurderer, hvad lægemidlerne kan bruges til, og hvilke priser der er rimelige for dem. Jeg mener altså også, at lægerne har et rimeligt grundlag for at opfylde deres forpligtelser ved lægemiddelordinationen.

Det, jeg også gerne ville have sagt og altså siger nu, er, at jeg er enig med hr. Lenger i, at der nok kan være grund til at kigge noget nærmere på de prisforskelle, der rent faktisk er, og årsagerne til dem.

Når jeg siger det, er det også, fordi formanden for Amtsrådsforeningen, amtsborgmester Kaalund, rejste dette spørgsmål i sommer, og vi har haft lejlighed til på flere møder, sidst et her i oktober måned, at tale om disse ting.

På det sidste møde besluttede vi at indbyde relevante myndigheder og organisationer til en drøftelse af disse spørgsmål, også dem, hr. Lenger rejser, og af de oplysninger og det materiale, som foreligger, bl.a. om priser også i andre lande. Derefter vil der, så vidt jeg kan se, være et bedre grundlag for at tage stilling til, om vi skal gå videre med disse ting, og jeg vil også på det tidspunkt være bedre i stand til at svare på hr. Lengers spørgsmål.

Lenger (VS):

Så vil jeg gerne sige tak for besvarelsen, for jeg mener, det er meget vigtigt, at vi får undersøgt disse ting.

I de ganske få eksempler, som jeg har nævnt i begrundelsen, er det jo 2-cifrede millionbeløb, det koster det offentlige, at der er

[Løser]

dette uigennemskuelige system inden for lægemiddelindustrien, og jeg vil da også gerne over for ministeren nævne, at det kun er et halvt år siden ministeren var ude med besparelser ved ændringer i medicintilskuddene af størrelsesordenen 60 mill. kr., så vidt jeg husker. Hvis man kunne påvirke hele prisdannelsessystemet, kunne disse penge hentes mangefold ind, uden at det kostede patienterne en krone; derfor er jeg glad for det sidste svar.

Men jeg vil godt i denne forbindelse spørge ministeren om en enkelt ting. Jeg er enig i, at lægerne er nøglepersoner, når vi diskuterer ordinerings af medicin, det er klart. Men der findes trods alt 2.500 forskellige præparater, og hvis vi så ser på, at de findes i forskellige dispenseringer og forskellige styrker, er der måske 5.000 præparater, som lægerne kan vælge imellem. Derfor vil jeg godt spørge ministeren, om hun mener, at man entydigt kan lægge ansvaret over på lægerne, om ikke det er sådan, at hele systemet er så uigennemskueligt og indviklet – man kan jo ikke kende og have erfaringer med 2.500 præparater – at man ikke med rimelighed kan sige, at dette kun er lægernes ansvar. Jeg synes i hvert fald, det er meget betænkeligt, at vi har et område med så mange forskellige præparater, hvorom også sandhedsstyrelsen siger, at mange faktisk er ens. Det kunne tale for, at det ikke blot var et spørgsmål om bedre information til lægerne, men også, fordi opgaven er umulig, et spørgsmål om forenkling i det hele taget af dette område.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg vil give ret i, at det ikke bare er lægernes ansvar, men det er også lægernes ansvar, og de har et stort ansvar, fordi de skal tage hensyn både til præparatets virkninger og til dets pris.

Men derudover er jeg enig i, at det er et overordentlig kompliceret område, som man skal være meget dygtig for at hitte rundt i, og jeg er ikke utilbøjelig til at mene, at det ville være meget godt, hvis vi kunne kigge på, om der var mulighed for at foretage nogle forenklinger. Det er bl.a. derfor, vi er enige om at prøve at kigge på området, ikke gennem et stort udvalgsarbejde eller noget i den stil, men ved at kalde parterne sammen og snakke med dem om, hvad årsagen er til, at om-

rådet er så vanskeligt at gennemskue for os dødelige, og om, hvorvidt vi måske kunne gøre det lidt enklere.

Men jeg synes, vi skal vende tilbage til spørgsmålet, når vi har kigget på det, for så har vi ligesom et lidt bedre grundlag at drøfte disse ting på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 264

10) Til *statsministeren* af:

Maisted (FD):

»Hvad agter statsministeren at foretage i anledning af fagbevægelsens blokade mod lovlig virksomheder?«

Skriftlig begrundelse

I dagspressen forlyder det, at fagbevægelsen fra 15. november 1984 vil blokere virksomhederne Lavprisvarehuset OBS og Taster Wine i forsøget på at tvinge ejeren af natrestaurant La Cabana i Herning til at indgå overenskomst med en fagforening tilknyttet LO.

Spørgeren finder, at sådan aktivitet er i strid med grundlovens § 74, og at myndighederne derfor bør gribe ind.

Maisted (FD):

Jeg vil godt uddybe begrundelsen for mit spørgsmål, som jo går på fagforeningernes angreb på en lovlig virksomhed, ved at henvise til grundloven og citere den. Det synes jeg er vigtigt i denne sammenhæng.

Grundlovens § 74 siger: »Alle indskrænkninger i den fri og lige adgang til erhverv, som ikke er begrundede i det almene vel, skal hæves ved lov.« Og jeg mener bestemt, at regeringen bør tage grundloven for dens pålydende og sørge for, at utålelige indgreb over for frie danske virksomheder ophører.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Spørgsmålet om lovligheden af de pågældende konflikter har jeg forstået vil blive indbragt for arbejdsretten. Det er også sket i sager af samme karakter før, hvor det drejede sig om sympatikonflikter, og man har oplevet, at sådanne er blevet kendt overens-

[Statsministeren]

komststridige, når der har været grundlag derfor.

Vi har i Danmark en lang tradition for, at spørgsmål om lovligheden af det, vi kan kalde kollektive kampskridt, kan indbringes for arbejdsretten. Det mener jeg bestemt er et system, som fungerer til parternes tilfredshed, og det har også fungeret i denne sag. Der er ikke fra regeringens side planer om at ændre dette arbejdsretlige system, og jeg mener, det er min opgave at undlade under drøftelsen her i dag på nogen måde at foregribe en eventuel kommende afgørelse fra arbejdsretten.

Maisted (FD):

Jeg takker selvfølgelig for statsministerens svar, der nogenlunde var, som jeg havde forventet, men jeg vil godt spørge statsministeren, om han ikke mener, at grundloven skal efterleves efter sin bogstav, således at hvis man ikke når til nogle fornuftige resultater, der gør, at denne virksomhed kan arbejde frit i et frit samfund, må regeringen anvende grundlovens § 74 og gribe ind over for denne ulovlige blokering af en dansk virksomhed.

Lenger (VS):

Jeg vil gerne spørge statsministeren, om han er enig i, at den paragraf i grundloven, som hr. Maisted citerer, handler om noget helt andet.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg forstår ikke, hvorfor hr. Lenger gentager hr. Maisted's spørgsmål, men det gør da ikke noget.

Grundlovens § 74 er efter min opfattelse ikke inde i billedet, for den taler om den fri og lige adgang til at udøve erhverv. Det, vi taler om her, er et arbejdsretligt problem, og derfor ville regeringen ikke i medfør af grundlovsbestemmelsen kunne skride ind; det ville i øvrigt også kræve en specifik lov-hjemmel.

Hvis der i forbindelse med arbejdskampe foregår noget, som er ulovligt efter straffeloven, politivedtægten eller andre love, vil det naturligvis være en sag for politiet, respektive domstolene, men det, der er tale om her, er, at man har etableret en kollektiv sympatikonflikt, og hvorvidt den er i overensstemmelse med den tradition, som anerkender

sådanne kollektive skridt som retligt i orden eller det modsatte, mener jeg helt bestemt at vi efter vore regler bør overlade til arbejdsretten. Jeg mener også, at samfundet er bedst tjent med, at sådanne sager hører under arbejdsretten.

Vi har jo her i landet et meget højt udviklet fagligt system. Vi har en høj grad af organisering på det danske arbejdsmarked, vi har fagforeninger, vi har arbejdsgiverorganisationer, og det tror jeg vi skal prise os lykkelige for. Jeg tror, vi skal glæde os over, at parterne på arbejdsmarkedet selv står bag et arbejdsretligt system som vort, og derfor er det meget, meget vigtigt, at vi holder fast ved at sondre ganske klart mellem, hvad der er lovsørgsmål, politisager og domstolsanliggender, og hvad der indbringes for arbejdsretten.

Maisted (FD):

Jeg er altså så naiv, at jeg tror, grundloven skal tages for sit pålydende, og jeg vil da godt citere § 74 én gang til: »Alle indskrænkninger i den fri og lige adgang til erhverv, som ikke er begrundede i det almene vel, skal hæves ved lov.« Det er altså et klart påbud, som grundloven foreskriver at regering og folketing er forpligtede til at efterleve, i det øjeblik en lovligt etableret dansk virksomhed udsættes for blokade, sådan at den ikke har fri og lige adgang til erhverv, som andre virksomheder har, der indordner sig under SiD eller fagforeninger, som det nu måtte passe dem. Jeg kan ikke begribe, at fagforenings- og arbejdsretlige regler skulle kunne tilsidesætte grundloven.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Citatet af grundlovsbestemmelsen er naturligvis korrekt, men de indskrænkninger i den fri og lige adgang til erhverv, som grundlovens her citerede bestemmelse sigter til, er jo især indskrænkninger enten ifølge praksis eller ifølge gammel lovgivning, f.eks. rester af lavsvæsenet og tilsvarende. Det var sådanne ting, denne grundlovsbestemmelse efter min mening med rette vendte sig imod.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

[Formanden]

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

- Lenger: spm. nr. S 92, 246 og 247
 Bente Juncker: spm. nr. S 158
 Svend Auken: spm. nr. S 163 og 164
 Annelise Gotfredsen: spm. nr. S 166
 Fischer: spm. nr. S 179
 Tinning: spm. nr. S 191
 Albrechtsen: spm. nr. S 193–195
 Breckmann: spm. nr. S 196
 Erling Olsen: spm. nr. S 198
 Svend Andersen: spm. nr. S 201 og 212
 J. K. Hansen: spm. nr. S 202
 Qvist Jørgensen: spm. nr. S 203
 Jens Otto Madsen: spm. nr. S 204
 Ingerlise Koefoed: spm. nr. S 206 og 231
 Stavad: spm. nr. S 210
 Pelle Voigt: spm. nr. S 213 og 229
 Poulsgaard: spm. nr. S 214, 215 og 224
 Inger Harms: spm. nr. S 216
 Inger Stilling Pedersen: spm. nr. S 221
 Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 225
 Hagen Hagensen: spm. nr. S 226 og 241
 Sven Skovmand: spm. nr. S 239
 Anne Grete Holmsgård: spm. nr. S 242 og 243
 Ole Espersen: spm. nr. S 244 og 245
 Carsten Andersen: spm. nr. S 250–253
 Kaj Poulsen: spm. nr. S 262

Spm. nr. S 92

Til statsministeren (17/10 84) af:

Lenger (VS):

»Vil statsministeren nævne eksempler på offentlige instanser, styrelser, institutioner m.v., som fungerer ringere end fængselsvæsenet?«

Begrundelse

Formålet med sanktioner må være at hindre lovovertrædelser, bl.a. gentagelser. Fængselsvæsenet kan præstere en fejlprocent på ca. 80. Spørgeren ønsker oplyst, om der i nogen offentlig institution, styrelse el.lign. kan fremvises tilsvarende ringe resultater.

Svar (23/10 84):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det er helt urimeligt, at hr. Lenger stiller dette spørgsmål til statsministeren. Jeg må henvise til justitsministeren, i det omfang spørgeren interesserer sig for fængselsvæsenet. Jeg skal blot føje til, at jeg anser tilbagefald til ny kriminalitet for et overordentlig seriøst problem. Jeg føler mig derfor ikke tiltalt af den polemiske og løsagtige måde, spørgeren behandler temaet på.

Spm. nr. S 158

Til undervisningsministeren (26/10 84) af:

Bente Juncker (CD):

»På baggrund af et såkaldt fredsarrangement på Avedøre statsskole den 26. oktober 1984, hvis indhold må siges at rumme et klart ensidigt politisk sigte, bedes ministeren fastslå, om fravær fra sådanne aktiviteter kan sidestilles med fravær fra undervisningen.«

Begrundelse

Det i spørgsmålet omtalte arrangement, der finder sted dagen før en større freds demonstration, må skønnes at have et klart ensidigt politisk sigte, idet kun 1 ud af 17 såkaldte workshops kan siges at sigte mod at belyse et emne fra mere end ét udgangspunkt. Den almindelige undervisning bortfalder på dagen for afholdelse af arrangementet, og elever, der ikke ønsker at deltage, vil ifølge arrangørernes oplysninger blive noteret som fraværende. Gymnasiet som offentlig skole må forventes at give en neutral undervisning, og hvis det har sin rigtighed, at fravær fra aktiviteter af ovennævnte karakter, hvor almindelig undervisning ikke tilbydes som alternativ, sidestilles med undervisningsfravær, må det anses for klart urimeligt og utilfredsstillende.

Svar (13/11 84):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

I henhold til bekendtgørelse om undervisning i gymnasiet skal der på alle gymnasieskoler mindst otte gange i løbet af et skoleår afholdes en fællestime. Beslutningskompetencen vedrørende sådanne arrangementer er tillagt skolens fællesudvalg, der er kontaktpunkt mellem rektor, lærerråd og elever.

Hvis fællestimerne etableres inden for skolens almindelige timeplan, betragtes de som

[Undervisningsministeren]

et led i undervisningen, og eleverne har mødepligt til arrangementet.

Ifølge de oplysninger, jeg har fået fra skolen, er det »fredsarrangement«, som er baggrund for spørgsmålet, blevet besluttet på normal vis gennem de kompetente organer. Så kan man selvfølgelig stille det spørgsmål, om et emne af denne karakter falder uden for bestemmelserne om fællesarrangementer. Det finder jeg imidlertid ikke er tilfældet, når det i formålsparagraffen for fællesarrangementer bl.a. hedder, at de skal give skolens elever »indføring i særlige emnekredse og i aktuelle problemer«.

Jeg deler spørgerens ubehag ved den tilsyneladende ensidige politiske tendens, som præger programmet. Jeg kan dog oplyse, at programmet blev justeret på nogle punkter med henblik på at opnå en større politisk ligevægt. Endvidere vil der være mulighed for at opveje ensidigheden i løbet af årets øvrige fællestimer, således som det jo sker, når personer med forskellige holdninger inviteres til at holde foredrag på forskellige tidspunkter.

Alt i alt må jeg nok konkludere, at arrangementet falder ind under gældende bestemmelser, og må altså svare bekræftende på spørgsmålet, om fravær fra denne aktivitet kan sidestilles med fravær fra undervisningen.

Jeg håber, at de elever, der i protest mod ensidigheden ville holde sig borte, i stedet har benyttet lejligheden til over for kammeraterne at påpege ensidigheden, og at de vil bidrage til, at der rettes op på ensidigheden i et eller flere kommende fællesarrangementer om samme emne.

Gymnasieelever er voksne mennesker, som reagerer imod eventuel ensidig påvirkning – i hvert fald hvis de bliver gjort opmærksom på, hvad der foregår.

Til slut kan jeg oplyse, at jeg i øvrigt mener, det bør være op til skolerne selv at afgøre, om man ønsker at afholde otte fællesarrangementer hvert år, men det er en helt anden sag.

Spm. nr. S 163

Til finansministeren (26/10 84) af:

Svend Auken (S):

»Kan ministeren oplyse, på hvilke områder regeringen eventuelt vil gennemføre kompenserende besparelser for at have mulighed for inden for finanslovens rammer at udvide uddannelsesstilbuddene til de langtidsledige?«

Svar (19/11 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Erfaringerne fra budgetlægningen for 1985 har klart vist, at en uændret udgiftsramme for statsudgifterne på ingen måde udelukker, at nye opgaver kan tages op. Da finanslovsforslaget for 1985 blev fremsat i midten af august, var der således inden for den fastlagte ramme på 185 mia kr. gennemført omprioriteringer på mere end 5 mia kr. Det drejer sig bl.a. om merudgifter til finansiering af den forstærkede indsats for unge ledige, som bl.a. har medført, at antallet af uddannelsespladser er forøget med 14.000 i 1984, og at der vil ske en yderligere udvidelse med 5.000 uddannelsespladser i 1985.

Ved aftalen mellem regeringen og det radikale venstre fra 11. oktober er der yderligere besluttet en række omprioriteringer, herunder merudgiftskrævende foranstaltninger vedr. u-landsbistand, vedvarende energi, sanering og byfornyelse, flygtninge, cyklister og miljøforanstaltninger. Herudover er der inden for udgiftsrammen på 185 mia kr. afsat yderligere 140 mill. kr. til voksenuddannelser i 1985.

Finanslovsforslaget for 1985, som det nu foreligger for folketinget, er dermed en illustration af, at det er muligt på én og samme tid konsekvent at fastholde en ramme for uændrede statsudgifter og samtidig skabe økonomisk råderum til at igangsætte påtrængende nye opgaver.

Regeringen har den 12. november aftalt med det radikale venstre, at regeringen nøje vil følge udviklingen i uddannelsesbehov og beskæftigelsesmuligheder og sikre, at de fornødne midler til en fortsat udbygning vil være til stede. Skulle der mod forventning ikke være tilstrækkelige midler til rådighed, optages der forhandlinger mellem regeringen og det radikale venstre med henblik på at skaffe de nødvendige midler enten gennem kompenserende besparelser eller ved tillægsbevilling.

Spm. nr. S 164

Til *finansministeren* (26/10 84) af:

Svend Auken (S):

»Skal de millionbevillinger, der i 1985 er nødvendige til at udbygge uddannelsessystemet, jfr. regeringens og de radikales forlig, afholdes inden for den aftalte finanslovramme på 185 mia kr.?«

Svar (19/11 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Udgangspunktet for aftalen er det uddannelsesmæssige perspektiv. Regeringen vil derfor sikre, at der i arbejdsministeriets og undervisningsministeriets regie tilvejebringes det tilstrækkelige antal uddannelsesstillbud. De beløb, som regeringen allerede har indbudgetteret ved ændringsforslag til finanslovsforslag 1985 til udbygning af uddannelseskapa- citeten, opretholdes – selv om de aftalte overgangsordninger forventes at ville indebære et mindsket behov i 1985.

I aftalen mellem regeringen og det radikale venstre af 12. november 1984 hedder det herom:

»Regeringen vil nøje følge udviklingen i uddannelsesbehov og beskæftigelsesmuligheder og sikre, at de fornødne midler til en fortsat udbygning vil være til stede. Skulle der mod forventning ikke være tilstrækkelige midler til rådighed, optages der forhandlinger mellem regeringen og det radikale venstre med henblik på at skaffe de nødvendige midler enten gennem kompenserende besparelser eller ved tillægsbevilling.«

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. S 163.

Spm. nr. S 166

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (26/10 84) af:

Annelise Gotfredsen (KF):

»Mener ministeren, at det store ressourceforbrug i forbindelse med reportageoptagelser i Danmarks Radios TV er rimeligt?«

Begrundelse

Ressourceforbruget ved Danmarks Radio forekommer urimeligt stort. Således på Dansk Metalarbejdsforbunds kongres i Ålborg, hvor seks TV-folk dækkede begivenheden i de seks dage, den fandt sted – til trods for, at

der kun var planlagt et TV-indslag på 10 minutter. Licensen er efterhånden af en sådan størrelse, at et sådant spild af kvalificeret arbejdskraft forekommer urimeligt.

Svar (16/11 84):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Danmarks Radio har i anledning af det rejste spørgsmål over for ministeriet oplyst, at det ved reportageoptagelser er nødvendigt, at den pågældende begivenhed følges i sin fulde længde. Der foretages efterfølgende en vurdering af begivenhedens forløb med henblik på udvælgelse af indslag og/eller udsendelser.

Jeg ser mig ikke i stand til at vurdere de pågældende programmæssige dispositioner, men jeg vil gerne tilføje, at Danmarks Radios budgetudvikling efter min opfattelse nødvendiggør, at man generelt er meget opmærksom på, om institutionens ressourcer udnyttes på den mest økonomiske måde.

Spm. nr. S 179

Til *miljøministeren* (29/10 84) af:

Fischer (KF):

»Vil ministeren forhandle med olie- og benzinbranchen med henblik på, at der fra private benzinfirmaers side snarligt opstilles et antal benzinstandere med blyfri benzin rundt om i Danmark til brug for vesttyske og schweiziske bilister?«

Begrundelse

Inden for kort tid vil et betydeligt antal bilister fra Vesttyskland og Schweiz køre i biler beregnede til blyfri benzin. Denne ændring vil også berøre de omkringliggende lande på grund af den store samfærdsel. Et udtryk herfor ses bl.a. i meddelelser om, at DDR vil lade opstille standere med blyfri benzin på transitvejene til Berlin. I Danmark vil opstilling af et antal sådanne standere være en service også af betydelig turistmæssig værdi i perioden, indtil blyfri benzin bliver almindeligt anvendt i de skandinaviske lande.

Svar (13/11 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

[Miljøministeren]

Den vesttyske regering har indgået aftale med olieindustrien om, at blyfri benzin kan købes på vesttyske benzinstationer fra 1. juli 1985. Introduktionen af blyfri benzin sker i sammenhæng med, at der fra samme tidspunkt bliver udbudt biler på det vesttyske marked, som er udstyret med katalysatorer.

Jeg er ligeledes bekendt med, at den schweiziske regering har truffet beslutning om at afvikle salget af blyholdig benzin i perioden frem til 1. juli 1986.

Jeg finder, at det er rigtigt, at Danmark støtter de igangværende bestræbelser for at nedsætte forureningen fra motorkøretøjer. Dette indebærer, at Danmark bør støtte Vesttyskland som det land, der er længst fremme i denne sag.

En praktisk hjælp er, at vesttyskere og schweizere, som køber de miljøvenlige biler, får mulighed for at anvende disse uden for disse landes grænser.

De nuværende EF-regler giver ikke mulighed for at stille krav om, at der skal udbydes blyfri benzin på det danske marked. Der er imidlertid fremlagt et forslag fra EF-Kommissionen, der åbner mulighed for, at de enkelte lande kan stille sådanne krav fra 1986. Der er efter min opfattelse rimelige chancer for, at forslaget snart kan vedtages.

Som bekendt afgav folketingets miljø- og planlægningsudvalg den 24. maj 1984 beretning over et beslutningsforslag (B 109) om forurening fra motorkøretøjer. Jeg tilkendegav her, at jeg snarest muligt ville fremlægge en tidsplan for indførelse af blyfri benzin og skærpelse af emissionskravene til biler.

Miljøstyrelsen har med udgangen af oktober færdiggjort et forslag til tidsplan, som jeg skal tage stilling til. I dette forslag indgår, at en frivillig aftale med olie- og benzinmarkedet skal sikre, at der allerede fra sommeren 1985 i begrænset omfang udbydes blyfri benzin i Danmark.

Jeg vil snarest over for miljø- og planlægningsudvalget redegøre for min stillingtagen til planen. Jeg kan dog allerede nu oplyse, at jeg vil anmode miljøstyrelsen om at optage kontakt med den danske oliebranche med henblik på udarbejdelse af en aftale om oprettelse af et antal tankstationer med salg af blyfri benzin inden juli 1985.

Spm. nr. S 191

Til *socialministeren* (31/10 84) af:

Tinning (VS):

»Kan ministeren bekræfte, at enhver anvendelse af ægtepartakst i en kontanthjælpsberegning må forudsætte, at der er tale om gensidig forsørgelsespligt i den pågældende sag?«

Begrundelse

I spørgetiden den 31. oktober 1984 erklærede et flertal bestående af S, SF, RV og VS, at det er klart ulovligt, at en kommune tager udgangspunkt i halvdelen af taksten for varig kontanthjælp for ægtepar ved beregning af varig kontanthjælp for en samboende kontanthjælpsmodtager.

Socialministeren forsøgte at afvise dette, men erklærede samtidig, at det naturligvis er ulovligt at behandle samboende, som om der foreligger gensidig forsørgelsespligt mellem dem.

Det skulle altså være muligt for ministeren at besvare spørgsmålet klart og positivt.

Svar (13/11 84):

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Det følger af ægtefællers gensidige forsørgelsespligt efter bistandslovens § 6, at der, når den ene ægtefælle søger kontanthjælp, afsættes et beløb til *begges forsørgelse*, men at der samtidig foretages fradrag for *begge ægtefællers indtægter*.

I de sager om hjælp til personer med fælles husførelse, der har været under debat i de seneste måneder, har man ikke beregnet hjælpen således. Der har kun været tale om at afsætte et beløb til forsørgelse af ansøgeren selv og kun om fradrag af pågældendes egne indtægter. Der har imidlertid i denne forbindelse været brug for at foretage et fradrag for ansøgerens økonomiske fordel ved fælles husførelse med andre.

Ved fastsættelsen af dette fradrag kan ægtepartaksten optræde som *beregningsfaktor*.

I den offentliggjorte afgørelse fra den sociale ankestyrelse (SM 0-39-84) godkendte styrelsen, at man ved fastsættelsen af hjælpen til underhold efter § 37, *stk. 2*, havde sat fordelene ved fælles husførelse til forskellen mellem beløbet til en enlig og det halve ægteparbeløb.

[Socialministeren]

Ankestyrelsens afgørelse gik i øvrigt ud på, at der ikke var grundlag for at forhøje fradraget for fælles husførelse ved overgangen til hjælp efter § 37, *stk. 4*.

Spm. nr. S 193

Til *forsvarsministeren* (1/11 84) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren oplyse, på hvilket grundlag og efter hvilke retningslinjer fra regeringen danske militærmyndigheder har godkendt forslaget til ny NATO-doktrin, den såkaldte FOFA-doktrin?«

Begrundelse

Det er jo meget uheldigt, at danske militære myndigheder har medvirket til at godkende det forslag til ny doktrin, FOFA-doktrinen, som vil blive forelagt for forsvarsministerrådet den 4.-5. december d.å. Pressens dækning af sagen tyder i hvert fald på, at danske militærmyndigheder har godkendt forslaget.

Det er uheldigt, dels fordi de danske politiske myndigheder forinden burde have haft sagen til afgørelse, dels fordi den enige indstilling fra stabscheferne jo øger risikoen for, at sagen vedtages på ministerrådsmødet, og dermed har danske myndigheder altså været med til at øge presset på de danske politiske myndigheder.

Svar (9/11 84):

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg kan oplyse, at FOFA er blevet godkendt i NATO som et foreløbigt planlægningsinstrument. Der er imidlertid ikke – som af spørgeren anført – tale om nogen doktrin for militære operationer, hvorfor den ikke skal erstatte eller ændre gældende NATO-doktriner. Det drejer sig derimod om en vejledning for NATOs langsigtede planlægning for, hvorledes styrkerne i det integrerede forsvar kan udvikles, bl.a. i materielmæssig henseende, således at de også vil være i stand til at bekæmpe en fjendes opfølgende enheder (2. angrebsbølge).

Vejledningen ligger inden for rammerne af NATOs gældende strategi, men vil først få virkning, når det politisk er blevet besluttet,

hvilken prioritet der skal gives bekæmpelsen af 2. angrebsbølge.

Dette spørgsmål vil blive drøftet af NATO's ministre i forbindelse med forelæggelsen af den brede militære konceptramme, som det er vedtaget at lade udarbejde, og hvori FOFA vil indgå som et af elementerne, jfr. min redegørelse i folketinget d. 22. marts 1984.

Drøftelsen vil efter det foreliggende ikke finde sted før ministermødet i december 1985.

Spm. nr. S 194

Til *forsvarsministeren* (1/11 84) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren oplyse, om regeringen vil give offentligheden og folketingets medlemmer mulighed for at vurdere indholdet i den nye FOFA-doktrin, inden der træffes beslutning herom på NATO-ministerrådsmødet den 4. og 5. december 1984?«

Begrundelse

Det må være et elementært krav, at offentligheden og folketinget får lejlighed til at diskutere den foreslåede nye NATO-doktrin – FOFA-doktrinen – som NATO-stabscheferne har foreslået at forsvarsministrene skal godkende på det kommende NATO-ministermøde.

Den nye doktrin kan få vidtgående konsekvenser, og derfor bør indholdet – i hvert fald de principielle hovedlinjer i doktrinen – offentliggøres, så befolkningen kan debattere, om dette vil øge sikkerheden, og således at folketinget på grundlag af en sådan offentlig debat kan beslutte, om doktrinen skal gennemføres eller standses.

Svar (9/11 84):

Forsvarsministeren (Engell):

Idet der henvises til svaret på S 193, kan jeg meddele, at regeringen til sin tid vil overveje, hvorvidt den brede konceptramme skal forelægges for udenrigspolitisk nævn.

Spm. nr. S 195

Til *forsvarsministeren* (1/11 84) af:

Albrechtsen (VS):

[Albrechtsen]

»Vil ministeren oplyse, hvad der er forskellen på den i Field Manual 100-5, Operations, udmøntede udgave af Airland Battle-doktrinen og den af NATOs militære stabschefer foreslåede nye doktrin, den såkaldte FOFA-doktrin?«

Begrundelse

NATOs militære stabschefer forsøger nu på at få forsvarsministrene til på NATO-ministerrådsmødet den 4. og 5. december 1984 at godkende den såkaldte FOFA-doktrin – »follow-of-force-attack«.

Doktrinen indeholder et af Airland Battle-doktrинens hovedelementer, nemlig det såkaldte dybe slag. Derudover foreligger der meget lidt om, hvilke forskelle der måtte være mellem FOFA- og Airland Battle-doktrinerne.

Forespurgt om sammenhængen mellem FOFA og Airland Battle har general Rogers, NATOs øverstkommanderende i Europa, udtalt, at en sådan sammenligning er noget sludder, og henvist til, at der var tale om brug af våbensystemer og ikke store troppestyrker, der angriber Prag eller Warszawa.

Efter hvad der er kommet frem i pressen, må man imidlertid konkludere, at det må være Rogers, der vrøvler, for Airland Battle-doktrinen går jo ikke ud på at angribe disse store byer med store troppestyrker, men bygger bl.a. på at anvende »det dybe slag« til med hurtige, præcise våben at ramme militære mål dybt inde på modpartens territorium. At civilbefolkningen så til syvende og sidst vil være den store taber, det er en anden sag, som de to doktriner jo ikke beskæftiger sig med.

Svar (9/11 84):

Forsvarsministeren (Engell):

Field Manual 100-5 er som bekendt et nationalt, amerikansk feltreglement, der ikke gælder for NATO, medens FOFA, der i øvrigt er klassificeret efter NATOs regler, er en vejledning for NATOs langtidspanlægning, jfr. min besvarelse af spørgsmål nr. S 193. En sammenligning er således hverken mulig eller relevant.

Spm. nr. S 196

Til *ministeren for offentlige arbejder* (1/11 84) af:

Breckmann (Fær.):

»Kan ministeren oplyse, hvorfor den danske regering afviser ændringer i luftfartsloven, der giver færøske myndigheder medbestemmelsesret i koncessionsspørgsmål vedrørende flyvningen mellem Danmark og Færøerne, således som Færøernes landsstyre har foreslået?«

Begrundelse

Landsstyremedlem Páll Vang offentliggjorde forleden på Færøerne, at ministeriet for offentlige arbejder har afvist et forslag fra landsstyret og lagtingets lovudvalg om de færøske myndigheders medbestemmelsesret vedrørende koncessionsbevillinger til flyveruten mellem Danmark og Færøerne.

Det må siges at være udemokratisk af den danske regering at nægte den ene af parterne medbestemmelsesret i dette spørgsmål. Det kan heller ikke være i den danske regerings interesse at afskære Færøerne fra medindflydelse i en så vigtig sag som transport ad luftvejen til øerne.

Svar (14/11 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg er lidt forbavset over hr. Breckmanns spørgsmål, ligesom jeg er lidt forbavset over den artikel i Dagbladet fra 10. august 1984, der, såvidt jeg har forstået, refereres til i begrundelsen for spørgsmålet.

Men jeg er samtidig glad for spørgsmålet, hvis mit svar kan være med til at opklare nogle misforståelser.

Lad mig derfor først og fremmest slå fast, at DDLs koncession, der jo danner grundlag for Danair/Maersk Air's beflyvning af Færøeruten, som forudsat i loven fra 1975 om forlængelse af Danmarks deltagelse i det skandinaviske luftfartssamarbejde, er ændret fra den 1. oktober 1985 bl.a. for at skabe mulighed for, at også et færøsk luftfartsselskab, hvis det ønskes, kan få koncession på sådan ruteflyvning. Ministeriet for offentlige arbejder er således forpligtet til at lade et færøsk selskab få koncession ved siden af eller i samarbejde med et dansk selskab til ruten. Dette forhold har ministeriet således hverken

[Ministeren for offentlige arbejder]

mulighed for eller ønsker om at ændre, heller ikke i forbindelse med den ikraftsættelse af luftfartsloven på Færøerne, som vi sammen med Færøernes landsstyre har arbejdet på igennem længere tid, men som landsstyret beklageligvis nu har sat i bero.

Når ministeriet som et led i dette arbejde har foreslået lovens § 75, der omhandler meddelelse af tilladelse (koncession) til luftfart ændret, er der således naturligvis ikke tale om et forsøg på at lave om på den retstilstand, der er tilvejebragt ved den nævnte ændring af DDLs koncession i overensstemmelse med forlængelsesloven fra 1975.

Ifølge § 75 gives tilladelse (koncession) til luftfart af ministeriet for offentlige arbejder. Den foreslåede ændring består i, at tilladelse til luftfart til, fra eller på Færøerne, gives af ministeriet for offentlige arbejder »efter forhandling med Færøernes landsstyre«. Hensigten med forslaget er netop at give landsstyret medindflydelse på spørgsmål om meddelelse af tilladelser til luftfart, der berører Færøerne.

Hvis det ønskes, er jeg parat til i tilknytning til ikraftsættelsen af luftfartsloven på Færøerne at afgive en erklæring, som mere detaljeret beskriver den færøske medindflydelse ved meddelelse af sådanne tilladelser.

Spm. nr. S 198

Til *undervisningsministeren* (1/11 84) af:

Erling Olsen (S):

»Vil ministeren overveje en ændring af reglerne for uddannelsesstøtten, så en udsættelse med tilbagebetaling af studielån ledsages af en tilsvarende forlængelse af garanti-perioden?«

Begrundelse

En arkitekt, der midlertidigt blev arbejdsløs, fik en udsættelse med tilbagebetaling af sit studielån. Da han atter kom i arbejde og genoptog tilbagebetalingen, forhøjedes hans månedlige tilbagebetalingspligt fra 1.370 kr. til 2.150 kr., da garanti-perioden ikke kunne forlænges. Dette var ødelæggende for arkitektfamiliens økonomi og hindrede den i at komme ind i en normal tilværelse, efter at arkitekten igen var kommet i arbejde.

Svar (13/11 84):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Ifølge § 10, stk. 3, i lov om Statens Uddannelsesstøtte ophører statens garanti for studielån i banker og sparekasser senest 15 år efter det tidspunkt, hvor låntageren har afsluttet eller afbrudt uddannelsen.

For statsgaranterede studielån optaget før den 1. august 1980, hvor den nugældende lov trådte i kraft, gælder dog kun en 10-årig garantiperiode, medmindre aftalen om tilbagebetaling først er indgået *efter* 1. august 1980. I så fald er lånet omfattet af en 15-årig garantiperiode.

Hensigten med bestemmelsen er, at studielån skal afvikles fuldt ud inden for denne garantiperiode, der er generelt gældende.

Statens Uddannelsesstøtte har dog ifølge samme lovbestemmelse hjemmel til at forlænge garantien ud over dens normale udløb, når omstændighederne i det enkelte tilfælde taler herfor.

Ved bedømmelse af, om garanti-perioden bør forlænges, lægger Statens Uddannelsesstøtte navnlig vægt på, om låntager i en længere periode har opnået lempelser i afviklingen af lånet på grund af arbejdsløshed, sygdom eller lignende forhold, der kan have hindret en normal erhvervsindtægt.

Endvidere tages hensyn til låntagers indtægtsforhold, lånets størrelse og den resterende garantiperiode på det tidspunkt, hvor en forlængelse overvejes.

Da der således er hjemmel i loven om Statens Uddannelsesstøtte til at forlænge garanti-perioden og Statens Uddannelsesstøttes praksis på dette område forekommer mig rimelig, finder jeg ikke anledning til at overveje en ændring af loven på dette punkt.

Spm. nr. S 201

Til *ministeren for offentlige arbejder* (2/11 84) af:

Svend Andersen (S):

»Hvad er baggrunden for beslutningen om, at flyveledertjenesten i Rønne lufthavn pr. 1. juni 1986 skal nedlægges og erstattes af en AFIS-tjeneste, og hvilke besparelser opnås ved denne ændring, samt hvilke konsekvenser vil beslutningen få for den flyvemæssige sikkerhed og for det fremtidige antal civile og militære beflyvninger af Rønne lufthavn?«

[Svend Andersen]

Begrundelse

Ifølge oplysninger i dagspressen skal flyveledertjenesten i Rønne lufthavn ophøre pr. 1. juni 1986. Rønne lufthavn er et vigtigt led i den trafikale betjening af det bornholmske samfund, og en forringelse af lufthavnens service og sikkerhed vil bl.a. kunne få afgørende betydning for det bornholmske erhvervslivs muligheder for en rimelig udvikling.

Turisterhvervet, der er Bornholms tredje-største erhverv, er bl.a. afhængig af charterflyvninger fra Vestberlin.

Ifølge udtalelser fra flyvepiloter vil disse rejser ophøre, såfremt flyveledertjenesten afskaffes. På denne baggrund synes der at være et misforhold imellem gennem egnudviklingsloven at yde tilskud til opretholdelse af et rimeligt erhvervsliv og ved nedlæggelse af flyveledertjenesten at påføre erhvervslivet ulemper.

Besvarelsen bedes derfor indeholde en vurdering af de offentlige besparelser sammenholdt med de tab, beslutningen kan påregnes at påføre det bornholmske turisterhverv.

Svar (14/11 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Baggrunden for statens luftfartsvæsens planer om at ændre Rønne lufthavns eksisterende flyvekontrolltjeneste til flyvepladsflyveinformationstjeneste (AFIS) er bestræbelserne for dels at overholde de givne budgetrammer, dels at føre en omkostningsbevidst forvaltning, der i sidste ende vil komme brugerne af statens luftfartsvæsens faciliteter og tjenester til gode gennem lavere afgifter.

Ændringen af trafiktjenesten på Rønne fra flyvekontrol til AFIS er i fuld overensstemmelse med internationale kriterier og praksis i sammenlignelige lande.

Det skal i denne forbindelse bemærkes, at AFIS-tjeneste benyttes på følgende danske lufthavne: Thisted, Stauning, Sønderborg, Vagar og alle civile grønlandske lufthavne samt på Esbjerg lufthavn efter kl. 20.00.

Ændringen vil umiddelbart indebære en årlig besparelse på ca. 36.000 kr., stigende til ca. 220.000 kr. årligt i sparede løn- og uddannelsesomkostninger.

Ændringen får ingen sikkerhedsmæssige eller regularitetsmæssige konsekvenser for den fremtidige civile og militære beflyvning af Rønne lufthavn. Ingen af de operatører, som i dag beflyver lufthavnen, vil ophøre hermed som følge af ændringen, herunder heller ikke de fra Vestberlin planlagte charterflyvninger, hvilket operatøren skriftligt har bekræftet over for statens luftfartsvæsen.

Det må derfor konkluderes, at det bornholmske turisterhverv ikke vil blive påført tab som følge af den planlagte ændring.

Spm. nr. S 202

Til *undervisningsministeren* (2/11 84) af:

J. K. Hansen (S):

»Vil ministeren tage initiativ til, at skole-nævnsvalgene til folkeskolens nævn kommer til at foregå på en og samme dag over hele landet?«

Begrundelse

Efterhånden er det blevet sædvane, at der ved valg til skolenævn ved vore folkeskoler forekommer flere kandidatlistes, og at der så herefter skal foretages såkaldt kampvalg.

Efter min mening vil valg på en og samme dag over hele landet skabe større interesse for skolenævnsarbejdet i almindelighed og hos forældrekrede i særdeleshed. En sådan fælles valgdag over hele landet ville også kunne gøres til en skolernes festdag.

Svar (13/11 84):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg er enig i, at det – som anført i begrundelsen for spørgsmålet – må antages, at en fælles dato for skolenævnvalg vil kunne øge interessen for disse valg.

Efter undervisningsministeriets opfattelse er der imidlertid ikke i de gældende bestemmelser i skolestyrelsesloven fornøden hjemmel for undervisningsministeriet til at fastsætte en fælles dato for eventuelle skolenævnvalg.

Jeg er bekendt med, at landsforeningen Skole og Samfund er interesseret i en fælles valgdato, og hvis tanken også kan accepteres af de kommunale organisationer, er jeg indstillet på at søge den fornødne hjemmel tilvejebragt herfor.

Spm. nr. S 203

Til *justitsministeren* (2/11 84) af:

Qvist Jørgensen (S):

»Hvilke udbygningsplaner foreligger for modernisering og eventuelle udvidelser af politistationerne på Grønland?«

Begrundelse

I forbindelse med folketingsdelegationens besigtigelsesrejse i Grønland i sommeren 1984 konstateredes, at eksempelvis politistationen i Sukkertoppen, en lille og gammel træbarak, absolut ikke opfylder danske arbejds-tilsynsregler med hensyn til trivsel og sundhed. Ligeledes syntes såvel arkiver som skydevåben at være usikkert anbragt.

Svar (16/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Indledningsvis kan jeg oplyse, at anlægsarbejder for politiets bygninger på Grønland henhører under ministeriet for Grønland, medens driften, herunder reparations- og vedligeholdelsesarbejder, varetages af justitsministeriet.

Justitsministeriets prioritering af de enkelte anlægsarbejder foretages efter indhentet udtalelse fra politimesteren i Grønland og rigspolitichefen. Prioriteringsønskerne indpasses derefter af ministeriet for Grønland i en anlægsplan under hensyntagen til de bevillingsmæssige muligheder.

Jeg kan oplyse, at der i perioden 1984 til 1989 påtænkes bygget 3 nye politistationer i Grønland i henholdsvis Nanortalik, Frederikshåb og Angmagssalik.

Endvidere kan jeg oplyse, at Julianehåb politistation netop er blevet forbedret, ligesom en udvidelse og forbedring af Upernavik politistation er ved at blive foretaget. Hvad specielt angår forholdene i Sukkertoppen, kan jeg oplyse, at der efter ministeriet for Grønlands nuværende anlægsplan er planlagt opført en ny politistation umiddelbart efter opførelsen af en politistation i Angmagssalik. Imidlertid overvejer ministeriet for Grønland mulighederne for at fremskynde opførelsen af en ny politistation i Sukkertoppen i erkendelse af politiets utilstrækkelige forhold dette sted.

Spm. nr. S 204

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (2/11 84) af:

Jens Otto Madsen (VS):

»Støtter ministeren den krænkelse af den kunstneriske ytringsfrihed, som ministeren for offentlige arbejder har udøvet i forbindelse med orden til destruktion af et endnu ikke afleveret vægmaleri på Birkerød station, og i benægtende fald hvad vil ministeren gøre for at imødegå denne ministercensur?«

Begrundelse

Som led i en kulturoffensiv i Birkerød har formanden for Birkerød Kunstforening, Bodil Olesen, indgået en aftale med DSB om at måtte udnytte en ca. 30 m² stor, grå betonnur på Birkerød station til et maleri udført af kunstneren Jens Jørgen Thorsen. Maleriet, der forestiller en potent Kristusfigur, påbegyndtes den 19. oktober, men er nu, endnu før det er fædiggjort, blevet fjernet/destrueret på foranledning af ministeren for offentlige arbejder. Det er en krænkelse af den kunstneriske ytringsfrihed og udtryk for ministercensur. Spørgeren finder ministeren for offentlige arbejders handlemåde helt uacceptabel og ønsker en redegørelse for, hvad ministeren ønsker at gøre ved den foreliggende censursag. Det er vigtigt, at ministeren optræder som aktiv advokat for den kunstneriske frihed over for angreb fra mørkemænd og andre bornerte kræfter i samfundet.

Svar (15/11 84):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Efter det for mig oplyste, er der i denne sag indgået aftaler mellem DSB, Birkerød Kunstforening og Jens Jørgen Thorsen.

Som kulturminister har jeg hverken beføjelse til eller ønske om at gribe ind i sådanne aftaleforhold.

Spm. nr. S 206

Til *ministeren for offentlige arbejder* (2/11 84) af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Hvad er ministerens begrundelse for at forlange et billede af Jens Jørgen Thorsen

[Ingerlise Koefoed]

fjernet fra Birkerød station, før dette var færdiggjort, og på trods af at DSB havde givet Birkerød Kunstforening tilladelse til at få billedet fremstillet?»

Begrundelse

Det fremgår af en artikel i Information den 1. november, at DSB onsdag den 31. oktober telefonisk har meddelt Birkerød Kunstforening, at kunstværket efter ordre fra ministeren for offentlige arbejder vil blive fjernet i løbet af ugen. Kunstforeningen havde på forhånd sikret sig tilladelse til at lade Jens Jørgen Thorsen male et Jesusbillede på en af perronvæggene på Birkerød station. Billedet skulle betragtes som en optakt til en udstilling, der i kulturoffensivugen skulle vises i Birkerød bibliotek og i Projekt-Hus i Birkerød. Spørgeren er vidende om, at folketingsmedlem Flemming Kofod-Svendsen har opfordret ministeren til at fjerne billedet, men dette kan næppe have været begrundelse nok for det, som kunstforeningen ifølge Information opfatter som »ministercensur og inkvisitorisk måde at reagere på«.

Det er vigtigt for stadig at sikre kunstnerens ytringsfrihed og ytringsret, at ministeren giver folketinget en seriøs begrundelse for sin ordre til kunstforeningen. Det kan ikke være en minister alene, som skal afgøre, hvad borgerne må se og ikke må se. Og det skulle da slet ikke kunne være den minister, som samme dag i folketinget i diskussionen om socialdemokratiets beslutningsforslag om etablering af et hybridnet tog meget ivrigt afstand fra nogen sinde at ville optræde i rollen som formynder.

Svar (14/11 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Efter henvendelse fra Birkerød Kunstforening i begyndelsen af september 1984 gik DSB med til, at Jørgen Nash og Jens Jørgen Thorsen som optakt til en kunstuge i Birkerød fra den 20. oktober 1984 udførte en såkaldt »happening« på Birkerød station.

Happeningen skulle bestå i bemaling af en betonvæg på Birkerød station; men da der som anført var tale om en happening, kunne DSB ikke på forhånd få kendskab til dennes karakter.

Det er således urigtigt, når det i begrundelsen for spørgsmålet anføres, at kunstforeningen på forhånd havde sikret sig tilladelse til at lade Jens Jørgen Thorsen male et Jesusbillede.

Da DSB derfor ikke på forhånd kendte til resultatet og derfor ej heller kunne vide, om resultatet af bemalingen ville blive af en sådan art, at den kunne forblive på stedet, foreslog DSB, at væggen blev beklædt med træ- eller metalplader, der i givet fald kunne fjernes, uden at bemalingen blev destrueret. Kunstforeningen meddelte imidlertid telefonisk, at kunstnerne ønskede at male direkte på betonvæggen.

Dette accepterede DSB efter omstændighederne. DSB måtte så kræve en skriftlig tilkendegivelse fra kunstforeningens side om, at den var indforstået med, at bemalingen blev fjernet, såfremt resultatet af happeningen ikke kunne accepteres som en varig bemaling. Dette bekræftede kunstforeningen skriftligt.

Ved et spørgsmål fra folketingsmedlem Kofod-Svendsen blev jeg opmærksom på sagen og gav omgående besked om fjernelse af bemalingen. Dette er i overensstemmelse med de af kunstforeningen accepterede betingelser.

Om nogle af de juridiske aspekter skal jeg henvise til min mundtlige besvarelse af et spørgsmål om samme sag i folketingets spørgetid den 7. november 1984.

Jeg skal fra denne besvarelse her gentage, at der ikke i vort land findes nogen speciel ytringsfrihed for kunstnere, således som spørgeren angiver i sin begrundelse. Der gælder naturligvis kun én slags ytringsfrihed, som er fælles for alle borgere. At man kalder sig kunstner, giver ingen adgang til nogen specielle rettigheder med hensyn til ytringsfrihed.

Jeg må totalt afvise Ingerlise Koefoeds belæring om, at en minister ikke »alene skal afgøre, hvad borgerne må se«. Dette er børnelærdom og aldeles irelevant i sagens sammenhæng. Jeg ønsker selvsagt ikke – og har da heller ingen som helst mulighed for – at bestemme noget som helst i den retning.

Her er alene tale om, at bygninger, som tilhører DSB, naturligvis er underlagt mit ansvar. Jeg ville svigte min embedspligt, hvis jeg ikke førte tilsyn med disse bygninger og

[Ministeren for offentlige arbejder]

traf de afgørelser, som forekommer mig rigtige.

Jeg er dybt skuffet over, at formanden for folketingets kulturudvalg har brug for såkaldt »seriøse«
begrundelser for afgørelsen, når hun udmærket ved besked med, at der her var tale om grov krænkelse af det helligste symbol i kristendommen og dermed af be-
kenderne af den danske folkekirke. Et mindstemål af hensyntagen til medmenneskers følelser bør indgå i enhver form for kulturelt virke.

Sluttelig skal jeg henvise til grundlovens § 4. Staten kan naturligvis ikke håne den religion, som den efter grundloven understøtter.

Spm. nr. S 210

Til *landbrugsministeren* (2/11 84) af:

Stavad (S):

»Foreligger der planer for at benytte den statslige andel af beløb, der kan frigives fra grovvarefondene til andre formål?«

Begrundelse

Det er tidligere oplyst, at grovvarefondenes garantiforpligtelser ikke er større, end at statens oprindelige indskud på 150 mill. kr. kan frigives til andet formål. Da landbrugsministeren under folketingsdebatten den 22. november 1983 om en katastrofefond for landbrugere har oplyst, at der ikke foretages ændringer uden finansudvalgets godkendelse, er det af interesse at få oplyst, om ministeren har planer om at søge tilslutning til, at beløbet overføres til andet formål.

Svar (14/11 84):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

I det af finansudvalget den 12. august 1981 tiltrådte aktstykke nr. 551 er anført følgende:

Ved fondenes opløsning tilbagebetales en andel af de i behold værende midler svarende til grovvareselskabernes relative indskud til de indskydende grovvareselskaber. De resterende midler anvendes til landbrugsmæssige formål efter forhandling mellem landbrugsministeren og Landbrugsrådet, De danske Landboforeninger og Danske Husmandsforeninger.

I fondenes vedtægter optoges en tilsvarende bestemmelse.

I henhold til disse bestemmelser har jeg efter indstilling herom fra Landbrugsrådet, De danske Landboforeninger og Danske Husmandsforeninger godkendt følgende anvendelse af frigivne midler:

Udbygning af landbrugsmuseet på Gl. Estrup for indtil 6 mill. kr., dog højst 50 pct. af nettoudgifterne.

Anvendelse af 1,8 mill. kr. til en 50 pct.'s erstatning til de kødeksportører, som led tab i forbindelse med strejken i Brennerpasset i foråret 1984.

Ydelse af et rentefrit lån til danske slagterier til delvis finansiering af erstatninger, der er udbetalt i forbindelse med bekæmpelse af Aujeszky-syge. Det var en forudsætning for godkendelsen, at genanvendelse af beløbet sker efter aftale med landbrugsministeriet, og at forhandling herom finder sted senest ultimo 1988.

Det tilføjes, at anvendelse af den statslige del af fondenes garantikapital, som kan frigives i takt med, at fondens garantiforpligtelser ophører, ikke kan anses at kræve finansudvalgets tilslutning.

Som jeg anførte under debatten i folketinget den 22. november 1983 om forslaget til beslutning vedrørende Solidarisk Katastrofefond for Landbrugere, skal finansudvalgets tilslutning derimod søges, hvis der skal laves om på grovvarefondene. Som eksempel herpå kan nævnes den ved aktstykke nr. 114 af 14. december 1982 af finansudvalget godkendte ændring af fondenes vedtægter.

Spm. nr. S 212

Til *miljøministeren* (5/11 84) af:

Svend Andersen (S):

»Hvilke nye oplysninger kan ministeren give om fjernelsen af den på Bornholm deponerede giftgasammunition?«

Begrundelse

I sit svar af 24. oktober 1984 på spørgsmål nr. S 111 oplyste ministeren, at han i forbindelse med deltagelse i Nordsøkonferencen skulle have et møde med den tyske indenrigsminister om bortskaffelse af den opfiskede giftgas.

[Svend Andersen]

Det bedes oplyst, hvad der blev resultatet af denne drøftelse, samt hvornår en endelig fjernelse af giftgassen kan påregnes.

Svar (14/11 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I forbindelse med afholdelsen af Nordsø-konferencen drøftede embedsmænd fra det danske miljøministerium og det vesttyske forsvarsministerium mulighederne for at gasammunitionen fra Bornholm kan blive destrueret i Vesttyskland.

Det vesttyske forsvarsministerium var positivt indstillet, og man mente, at anlægget i Münster måske ville kunne modtage gasammunition i allerede januar 1985. En egentlig aftale herom blev imidlertid ikke indgået.

På baggrund af disse oplysninger – og for at opnå en aftale – har forsvarsministeren nu rettet en direkte henvendelse til den vesttyske forsvarsminister.

Forsvarsministeren og jeg modtog i sidste uge en rapport om giftgasmagasinet på Bornholm fra den arbejdsgruppe, der blev nedsat med repræsentanter fra forsvaret og miljøstyrelsen. På baggrund af denne rapport har vi besluttet at lade gasammunitionen forblive i det nuværende magasin på Bornholm, mens gasammunitionens farlighed og mulighederne for at mindske denne vurderes yderligere. Denne vurdering skal foretages af eksperter fra Danmark og udlandet og skal være tilendebragt ved udgangen af denne måned.

Samtidig skal der foretages den bedst teknisk mulige sikring af magasinet.

Når den yderligere vurdering foreligger, skal jeg igen mødes med forsvarsministeren og drøfte sagens videre forløb.

Spm. nr. S 213

Til **boligministeren** (5/11 84) af:

Pelle Voigt (SF):

»Vil ministeren sørge for, at det mødereferat, der omtales i Information den 2. november 1984, vedrørende en udtalelse om, at »huslejen i dyrt byggeri ikke må blive for lav«, bliver fremsendt til folketingets boligudvalg?«

Begrundelse

Det må bekymre mange boligtagere i det almennyttige byggeri, at såvel Information som direktør H. E. Rasmussen i Radioavisen den 2. november 1984 kan bekendtgøre, at boligministeriet ikke mener, at huslejen i de økonomisk truede afdelinger skal sænkes så meget, som en omfinansiering reelt giver mulighed for.

På den baggrund og for at undgå mytedannelser bedes ministeren tilstille folketingets boligudvalg det mødereferat, der henvises til – eller i det mindste en redegørelse for boligministeriets tanker med hensyn til de økonomisk truede afdelingers fremtid.

Svar (14/11 84):

Boligministeren (Bollmann):

På baggrund af en henvendelse fra Boligselskabernes Landsforening af 28/9 1984 om, at der snarest muligt fremsættes lovforslag om en økonomisk løsning for truede almennyttige boligafdelinger, f.eks. således at der åbnes mulighed for en omprioritering med indekslån af visse afdelinger med almindelige realkreditlån med rentesikring, har jeg bedt boligministeriets boligstyrelse om sammen med Boligselskabernes Landsforening at undersøge mulighederne for og konsekvenserne af en sådan omprioritering.

Boligstyrelsen har på denne baggrund taget kontakt med Boligselskabernes Landsforening med henblik på, at man indledningsvis forsøger at opnå en teknisk opklaring og afgrænsning af de foreliggende problemer, uden at der i første omgang tages endelig stilling til bestemte løsningsmodeller.

Udarbejdelse af rent interne referater af disse indledende drøftelser, herunder det referat, der er refereret til i spørgsmålet, sker alene af hensyn til kontinuiteten i arbejdet og må betragtes som et helt internt arbejds-papir.

Jeg finder derfor ikke, at jeg kan imødekomme ønsket om en udlevering af det pågældende referat, ligesom jeg under hensyn til sagens indledende stadium endnu ikke har mulighed for at tage stilling til, efter hvilken model problemerne omkring de økonomisk truede afdelinger bedst vil kunne løses.

Forslag herom vil imidlertid blive fremsat for folketinget til foråret i forbindelse med en ændring af lov om boligbyggeri.

Spm. nr. S 214

Til *statsministeren* (6/11 84) af:

Poulsen (FP):

»Agter statsministeren at følge sin parti-fælle, den konservative EF-parlamentariker Claus Toksvigs forslag om at undlade at lov-give vedrørende reklamefinansieret TV og i stedet lade antenneforeningerne nedtage sa-tellit-TV?«

Begrundelse

Fremskridtspartiet fremsatte den 11. maj 1984 forslag om motiveret dagsorden med følgende ordlyd:

»Folketinget pålægger hermed regeringen at ændre de nødvendige love, således at det bliver muligt for de enkelte antenneforeninger under post- og telegrafvæsenets kontrol at modtage udenlandske TV-programmer over telekommunikationssatellitterne, således at kanalkapaciteten i de eksisterende antenneanlæg bliver udnyttet til glæde for den danske befolkning.«

Dengang stemte de andre partier i folke-tinget imod fremskridtspartiets forslag. Det kan derfor kun glæde fremskridtspartiet, at vi i det spørgsmål er på linje med en frem-trædende konservativ politikers synspunkt. Efter bifaldet at dømme på det konservative landsrådsmøde var landsrådet enigt med fremskridtspartiet vedrørende ovennævnte forslag.

Svar (15/11 84):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det er regeringens synspunkt, at enhver frit skal kunne nedtage de TV-udsendelser, som om kort tid ventes at kunne være til rådighed fra rundspredningssatellitter, og nogen lovgivning, for at det skal være muligt, er ikke nødvendig.

Med hensyn til et eventuelt TV-2 er spør-geren sikkert opmærksom på, at en lovgivning er nødvendig for at få brudt Danmarks Radios monopol på landsdækkende udsen-delser. I den forbindelse ønsker regeringen, at delvis finansiering med reklameindtægter muliggøres.

Spm. nr. S 215

Til *justitsministeren* (6/11 84) af:

Poulsen (FP):

»Hvad agter ministeren at foretage i an-ledning af den debat, der i den senere tid har fundet sted vedrørende kriminalpolitiet?«

Begrundelse

Af debatten fremgår, at kriminalpolitiet ikke mener at kunne overkomme opklarings-arbejdet i forbindelse med lovovertrædelser.

Det er jo altid det nemmeste at bevilge flere penge til flere ansatte, men det bliver for dyrt i den sidste ende, så det var måske en idé at spare f.eks. de betjente, som står ved udgangen til indenrigsflyene – en efter spørgerens mening helt overflødig foranstaltning.

Svar (14/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

For så vidt angår politiets overarbejdssitu-ation kan jeg oplyse, at der gennem adskillige år – ligesom det har været tilfældet inden for alle andre dele af statens styrelser – har været tilstræbt begrænsninger i overarbejds-forbruget ved retsvæsenet. Rigspolicechefen har oplyst, at det for den resterende del af indeværende finansår har været nødvendigt at begrænse den del af politiets overarbejde, der godtgøres ved betaling, til 50 pct., me-dens de øvrige 50 pct. vil skulle afspadsres. Denne begrænsning ligger i forlængelse af tidligere retningslinier på området, der inde-bar, at 75 pct. af overarbejdet blev godtgjort mod betaling, mens 25 pct. blev afspadseret.

Rigspolicechefens beslutning vedrørende betaling af overarbejde medfører ikke be-grænsninger med henyn til mulighederne for at foretage nødvendigt efterforskningsarbejde og præventiv politipatruljering. Politiet vil således som hidtil kunne pålægges overarbej-de. Spørgsmålet om overarbejdsforbruget ved politiet har sammenhæng med udviklingen i kriminaliteten, der har vist en stigende ten-dens. I den forbindelse kan det oplyses, at regeringen har taget en lang række initiativer med henblik på at forbedre og effektivisere politiets indsats mod kriminaliteten.

Regeringen har således besluttet at gen-nemføre en væsentlig udvidelse af politistyr-ken. Endvidere har regeringen taget initiativ til, at der i forrige folketingsssamling blev gennemført ændringer i retsplejeloven og

[Justitsministeren]

fædselsloven (ændring af reglerne om påtalekompetence, udvidet adgang til udenretlig afgørelse m.v.), som har betydet en rationalisering af arbejdet ved bl.a. politiembederne.

Spm. nr. S 216

Til *miljøministeren* (6/11 84) af:

Inger Harms (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvor stort industriens forbrug her i landet er af stoffet formaldehyd, i hvilke materialer stoffet forekommer, og hvilke tilladelser der er givet til stoffets anvendelse?«

Begrundelse

Undersøgelser fra Vesttyskland har vist, at stoffet formaldehyd er stærkt under mistanke for at være kræftfremkaldende. Derfor udbedes information om, hvor udbredt stoffets anvendelse er i Danmark.

Svar (15/11 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Årsforbruget af formaldehyd i Danmark er ca. 15.000 tons. Det industrielle produkt er en 37 pct. vandig opløsning af formaldehyd (formalin), som der forbruges 40.000 tons af pr. år.

Størstedelen (ca. 95 pct.) af denne mængde bruges til produktion af bindemidler af typerne urea-formaldehyd, fenol-formaldehyd, melamin. Resten anvendes som ren formaldehyd.

I bindemidler er formaldehyden sædvanligvis godt bundet. Fra bindemidlet urea-formaldehyd kan formaldehyd dog frigøres i mindre mængder. Dette bindemiddel benyttes bl.a. i spånplader som lim og i tekstiler og papir som imprægneringsmiddel.

Formaldehyd anvendes som konserveringsmiddel i rengøringsmidler og kosmetik og bruges tillige som desinfektionsmiddel. Endelig udnyttes formaldehyds kemiske egenskaber i visse fotokemikalier, visse typer maling og lak samt som hjælpemiddel i fiskemel/fiskeolieindustrien.

Miljøstyrelsen er netop ved at få færdiggjort en kortlægning af formaldehydforbru-

get i Danmark, som forventes at kunne offentliggøres i begyndelsen af 1985.

De sidste 5 år har de danske myndigheder været opmærksomme på formaldehyds sundhedsskadelige effekter. Som en konsekvens heraf har miljøministeriet medvirket til at begrænse boligluftens indhold af formaldehyd (til max. 0,15 mg/m³ rumluft) ved at sætte grænser for formaldehydafgivelsen fra træpladematerialer, der anvendes i bl.a. møbler. Disse regler fremgår af miljøministeriets bekendtgørelse nr. 289 af 22. juni 1983 om begrænsning af formaldehyd i træpladematerialer, som anvendes i møbler o.lign., som er en ændring af den oprindelige bekendtgørelse fra 1980.

Boligministeriet har tilsvarende grænser for formaldehydafgivelsen dels fra træpladematerialer, der anvendes til byggeri, og dels for formaldehydskum, der anvendes til hulmursisolering. Endelig har også arbejdstilsynet fastlagt tilsvarende grænseværdier for formaldehydkoncentrationen i arbejdsmiljøet og i indeklimaet i institutioner.

De danske krav på dette område er på linie med de krav, man nu er ved at indføre i Vesttyskland.

Miljøministeriet har endvidere fastsat regler, der begrænser anvendelsen af formaldehyd i kosmetiske produkter. Der er således sat maksimumsgrænser for anvendelsen af formaldehyd dels som konserveringsmiddel og dels som neglehærdere. Disse regler er fælles for EF.

Derudover har miljøministeriet nedlagt forbud mod anvendelsen af formaldehyd som desinfektions- og konserveringsmiddel til murværk, træværk og tekstiler, der kommer i berøring med levnedsmidler, ligesom ministeriet har stillet visse krav om mærkning af formaldehydopløsninger i form af krav om symbolbetegnelse, risikoangivelse samt sikkerhedsforskrifter.

Endelig kan nævnes, at arbejdstilsynet har stillet krav om angivelse af et kodenummer på visse lime og malervarer, hvori der indgår formaldehyd, ligesom tilsynet kræver brugsanvisning, hvor stoffer og produkter, der indeholder formaldehyd, anvendes til arbejdsbrug.«

Spm. nr. S 221

Til *justitsministeren* (7/11 84) af:

Inger Stilling Pedersen (KrF):

»Finder ministeren, at undervisningen i psykologi på politiskolen lægger tilstrækkelig vægt på at lære eleverne menneskekundskab og situationsfornemmelse?«

Begrundelse

Politibetjentene kommer i deres daglige arbejde ud for mange situationer, der kræver kendskab til psykologi, især situationsfornemmelse. Når man betragter, hvordan politibetjente reagerer i forskellige situationer, eller læser om det i dagspressen, kan man godt få det indtryk, at der mangler noget fundamentalt i deres uddannelse.

Svar (14/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg er enig med spørgeren i, at det er vigtigt, at politiet optræder både korrekt og så hensynsfuldt, som det er muligt, under udførelsen af de opgaver, som politiet skal varetage.

Rigspolitichefen, hvorunder politiskolen henhører, har over for justitsministeriet oplyst, at undervisning i politiets optræden i forskellige situationer udgør en væsentlig del af politiets uddannelse.

Politiets 3-årige grunduddannelse består i det væsentligste af en teoretisk, en praktisk og en afsluttende teoretisk del.

Allerede under den første teoretiske del skal eleverne gennemgå et psykologikursus på 2 uger. Kurset har bl.a. til formål at give eleverne indsigt i deres egen og andres adfærd. Undervisningen varetages af uddannede psykologer.

Senere i uddannelsen videreføres undervisningen på dette område bl.a. med baggrund i elevernes erfaringer fra den praktiske del af uddannelsen.

Rigspolitichefen har endelig henvist til, at det i øvrigt under hele uddannelsen tilstræbes at gøre eleverne opmærksom på betydningen af, at alle dele af polititjenesten udføres under fornøden hensyntagen til de personer, som politiet kommer i kontakt med.

Spm. nr. S 224

Til statsministeren (7/11 84) af:

Poulsgaard (FP):

»Hvilke overvejelser gør statsministeren sig i anledning af oplysninger fra Danmarks statistik om indtægten i de husstande, der modtager arbejdsløshedsdagpenge sammenholdt med socialforskningsinstituttets rapport om uvilje imod at genindtræde i arbejdsmarkedet?«

Begrundelse

Med de mange milliarder, der betales i understøttelse, bør vi sikre os, at det kun er de mennesker, der er til rådighed for arbejdsmarkedet, der får udbetalt penge.

Svar (15/11 84):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg er enig med spørgeren i, at arbejdsløshedsdagpenge kun bør udbetales til personer, der er til rådighed for arbejdsmarkedet.

Dette synspunkt finder også udtryk i den aftale, regeringen netop har afsluttet med det radikale venstre, hvori der dels sættes snævrere grænser for, hvor længe det fulde dagpengebeløb kan bibeholdes, dels gennemføres en skærpet pligt for langtidsledige til at acceptere anvist arbejde.

Det er i øvrigt synspunktet bag regeringens tanker om en dagpengereform, at et dagpengesystem, hvor der ikke tages sociale hensyn ved udmålingen af dagpengene, i højere grad bør baseres på forsikringsprincippet.

Spm. nr. S 225

Til statsministeren (7/11 84) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Hvad kan statsministeren oplyse om baggrunden for sin udtalelse om, at regeringens politik har medført oprettelse af 35.000–40.000 arbejdspladser?«

Begrundelse

Ifølge Danmarks Statistik er antallet af ledige faldet med 3.400 fra sidste år til oktober i år.

Ifølge Økonomisk Oversigt fra april 1984 skulle tilgangen til arbejdsmarkedet i 1984 blive 20.000.

Disse to udsagn harmonerer ikke med de stigende beskæftigelsestal, regeringen taler

[Lilli Gyldenkilde]

om. Enten må tilgangstallet i Økonomisk Oversigt være forkert eller også beskæftigelsestallet.

Svar (15/11 84):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det økonomiske sekretariat har ændret sit skøn for udviklingen i arbejdsstyrken. I Økonomisk Oversigt fra oktober måned skønnes det, at arbejdsstyrken i alt er øget med ca. 40.000 fra 1983 til 1984, hvilket er ca. 15.000 mere end i årene forud.

De seneste tal for ledigheden tyder på, at den stærke stigning i arbejdsstyrken nu er ophørt, og at stigningen i beskæftigelsen nu giver sig udslag i et mærkbart fald i ledigheden. Ifølge de ugentlige ledighedstal var ledigheden i oktober måned i år ca. 18.000 lavere end i oktober måned 1983.

Spm. nr. S 226

Til *justitsministeren* (7/11 84) af:

Hagen Hagensen (KF):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om varetægtsfængsling af personer, der sigtes for grov overtrædelse af narkolovgivingen?«

Begrundelse

I Berlingske Tidende 7. november udtaler kriminalkommissær Bent Hansen: »Det bliver stadig sværere for os at forklare vores kolleger i Norge og Sverige, hvorfor de danske domstole den ene gang efter den anden løslader folk med store kvanta narkotika.«

Det går ud over samarbejdet i Skandinavien på dette afgørende område inden for bekæmpelsen af narkoforbrydelser.

Det er selvsagt domstolenes afgørelse, om varetægtsfængsling skal ske efter gældende retsplejelovsregler.

Det kan synes, som om vore domstole mangler den udbygning af retshåndhævelsesbestemmelserne i retsplejeloven, som det hidtil ikke har været muligt at få folketingets flertal overbevist om nødvendigheden af.

Svar (14/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg er enig med spørgeren i, at de gældende regler om varetægtsfængsling – og dermed

den hertil svarende praksis ved domstolene – ikke i alle henseender er tilfredsstillende.

Det var bl.a. på denne baggrund, at regeringen i begyndelsen af i år genfremsatte bl.a. forslag om ændring af retsplejelovens regler om den såkaldte retshåndhævelsesarrest, således at der kan blive mulighed for at varetægtsfængsle i bl.a. visse sager om vold mod sagesløs.

Jeg finder det således urimeligt, at en person, der f.eks. har forøvet grov vold mod en tilfældig forbigående og helt sagesløs person, må løslades efter afhøring hos politiet, medens offeret måske må imødesee både sygeleje og længerevarende mén fra overfaldet.

Der var imidlertid ikke i folketinget flertal for den foreslåede lovændring, der således ikke blev vedtaget.

Tilsvarende finder jeg det utilfredsstillende, hvis de gældende regler ikke giver tilstrækkelig mulighed for at varetægtsfængsle i sager vedrørende narkotikakriminalitet.

Det er min opfattelse, at narkotikakriminalitet er en særdeles alvorlig forbrydelse, som der fra samfundets side må sættes meget ind på at bekæmpe. Alene besiddelsen af euforiserende stoffer bør efter min mening efter den konkrete sags omstændigheder kunne danne grundlag for, at varetægtsfængsling kan finde sted, herunder begrundet i retshåndhævelsessyn.

I begrundelsen for spørgsmålet henvises til, at domstolene i nogle bestemte situationer ikke har fundet grundlag for at varetægtsfængsle personer, der er fundet i besiddelse af ikke ubetydelige mængder euforiserende stoffer.

Som justitsminister finder jeg det principielt ikke rigtigt nærmere at kommentere konkrete sager, som er afgjort af domstolene. Mere generelt kan jeg oplyse, at jeg er bekendt med, at det efter politiets erfaring er af afgørende betydning for de videre opklaringsmuligheder i narkotikasager, at der er mulighed for at anvende varetægtsfængsling.

Jeg kan tilføje, at jeg har anmodet politiet om en redegørelse for problemets omfang. Når redegørelsen foreligger, vil den indgå i overvejelserne om, hvorvidt der er grundlag for at søge de gældende varetægtsfængslingsregler ændret.

Spm. nr. S 229

Til *justitsministeren* (8/11 84) af:

Pelle Voigt (SF):

»Mener ministeren, at det er lovligt og rimeligt, at bøller, der maler sig sorte i ansigtet, trænger ind på en ældre kvindes ejendom og truer med gevær, mens hun prøver at fodre sine høns, ikke strafforfølges, blot fordi de er medlemmer af hjemmeværnet?«

Begrundelse

Der henvises til en artikel i Holbæk Amts Venstreblad den 29. oktober 1984, ifølge hvilken en ældre kvinde blev holdt op af 6 sortmalede hjemmeværnsfolk, da hun ville fodre sine høns i sit hjem i Sandby. Ifølge hjemmeværnets lokale kompagnichef, skoleinspektør Hans Nicolaisen, har de pågældende »forskrækket en civil ved at komme stormende i den mundering, ved at gå ind i ladene uden tilladelse og ved at holde kvinden op«.

Der er al mulig grund til at give kompagnichefen ret i, at de 6 hjemmeværnsfolks optræden var helt uacceptabel. Men episoden rejser det interessante spørgsmål, om det virkelig er muligt i Danmark i 1984 at behandle ældre medborgere på den måde uden at blive retsforfulgt, blot man er i hjemmeværnsuniform. Er det tilfældet, vil hjemmeværnet givet i den kommende tid opleve en vældig tilstrømning af uheldige elementer.

Svar (14/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Efter retsplejeloven er det i første række politimesteren i den pågældende politikreds, der træffer afgørelse om, hvorvidt der er grundlag for at indlede strafferetlig efterforskning.

Politimesteren i Holbæk har over for justitsministeriet oplyst, at han ikke har fundet grundlag for af egen drift at iværksætte efterforskning i anledning af den hændelse, der henvises til i spørgsmålet.

Politimesteren har endvidere oplyst, at han ikke har modtaget anmeldelse om strafbart forhold i anledning af hændelsen.

Da spørgsmål om hjemmeværnet i øvrigt henhører under forsvarsministeren, finder jeg det af principielle grunde ikke rigtigt, at en justitsminister nærmere kommenterer hændelsen.

Spm. nr. S 231

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (9/11 84) af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Hvilke overvejelser har ministeren gjort sig om styrelsesforholdene på Statens Teaterskole, herunder om skolerådets kompetence og om samarbejdsrelationerne mellem rektor, skolens administrator og skolerådet?«

Begrundelse

I forbindelse med ansættelsen af en ny rektor for Statens Teaterskole rejste folketingets kulturudvalg en del spørgsmål om bekendtgørelsen om Statens Teaterskole (bekendtgørelse af 20. september 1971 fra ministeriet for kulturelle anliggender) og de bestemmelser, denne indeholder om skolerådets kompetence og om forholdet mellem rektor, administrator og skoleråd.

Da den nye rektor nu har været ansat i nogen tid, finder spørgeren det rigtigt at følge drøftelserne fra forrige folketingssamling op med ovenstående spørgsmål.

Svar (15/11 84):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Efter at Lone Hertz er tiltrådt som rektor for Statens Teaterskole, har der mellem teaterskolen og ministeriet været forhandlet om styrelsesforholdene på Statens Teaterskole.

Efter forhandlinger mellem rektor og skolerådet på teaterskolen har rektor i oktober 1984 indsendt forslag til en ny bekendtgørelse for skolen.

Skolerådet foreslås sammensat således:

Rektor

4 repræsentanter valgt af lærerne

6 repræsentanter valgt af de studerende ved skolens grunduddannelse

De til enhver tid ansatte undervisningsledere

Skolens administrator

Skolens inspektør

Produktionslederen

1 repræsentant for skolens administration.

Hermed er antallet af medlemmer af skolerådet blevet udvidet i forhold til det nuværende skoleråd.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

I forslaget til ny bekendtgørelse foreslår rektor optaget følgende bestemmelse i § 6, stk. 2:

»Teaterskolen ledes af en rektor. Rektor *samarbejder* med skolens administrator og skolerådet om skolens forvaltning.«

Den nugældende formulering i § 4, stk. 2, er sålydende:

»Teaterskolen ledes af en rektor, som i *forbindelse med* skoleråd og skolens administrator forestår skolens forvaltning.«

I § 10, stk. 1, i forslaget til ny bekendtgørelse foreslår rektor formuleringen:

»I skolerådet *drøftes* sager vedrørende:

- a) Forslag til retsregler gældende for teaterskolen.
- b) Undervisningsplaner samt optagelses-, prøve- og eksamensforhold.
- c) Teaterskolens budgetter.
- d) Planlægning af skolens udbygning.
- e) Ansættelse af administrator, undervisningsledere og lærere i faste lærerstillinger (lærere med ansættelse for mindst et år) og timelærere samt varig ansættelse af andet personale.
- f) Nedsættelse af udvalg til behandling af bestemte sager. Til sådanne udvalg kan der vælges repræsentanter uden for skolerådet.

I det omfang, hvor de drøftede sagers endelige afgørelse er forbeholdt ministeriet, forelægger rektor de af skolerådet vedtagne indstillinger for ministeriet.«

I den gældende § 8 er formuleringen:

»Skolerådet *behandler* sager vedrørende . . . .«

Skolerådet har afgivet dissens mod de 2 ændringsforslag stillet af rektor.

Reglerne om administrators beføjelser er uændrede.

Jeg er på forhånd positivt indstillet over for de af rektor foreslåede ændringer, men agter nu at sende udkastet til bekendtgørelse til høring på skolen.

Spm. nr. S 239

Til *ministeren for offentlige arbejder* (9/11 84) af:

Sven Skovmand (RV):

»Vil ministeren undersøge mulighederne for indførelse af takstfællesskaber mellem tog og busser i amterne?«

Begrundelse

Efter at man ved lov har forpligtet amterne til at etablere en samordning af den kollektive trafik, er der sket en væsentlig forbedring af situationen, især i de amter, der har oprettet trafikskelskaber.

Det er dog et problem, at der ud over hovedstadsområdet ikke er indført takstfællesskab mellem busser og tog. Det betyder en forringelse af den kollektive trafiks muligheder, og det giver urimelige ekstraudgifter til de personer, der både skal bruge busser og tog.

Det vil derfor være gavnligt, om ministeren tager skridt til at få løst disse problemer – i første omgang ved at sætte en undersøgelse i gang af, hvilke problemer et sådant takstfællesskab vil skabe, og hvordan disse kan løses.

Svar (14/11 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Mulighederne for indførelse af fælles takster mellem DSB og de amtslige busvirksomheder uden for hovedstadsområdet har været undersøgt i en af DSB og Amtsrådsforeningen i Danmark nedsat fælles arbejdsgruppe.

Denne arbejdsgruppe afgav den 13. marts 1984 en redegørelse til mig om sagen.

Redegørelsen mundede ud i et forslag til, hvorledes et samarbejde mellem DSB og amtskommunerne om fælles takster bane/bus eventuelt kan etableres.

På dette grundlag indstillede arbejdsgruppen, at den udarbejder et forslag til standardaftale om takstsamarbejde bane/bus uden for hovedstadsområdet, hvis amterne viser interesse herfor.

I et brev til Amtsrådsforeningen den 29. maj 1984 har DSB meddelt denne, at DSB er enig i, at arbejdsgruppen anmodes om at udarbejde et forslag til standardaftale om takstsamarbejde mellem tog og busser uden for hovedstadsområdet, hvis de høringssvar, som Amtsrådsforeningen er i færd med at indhente hos amterne, viser interesse herfor.

DSB har endnu ikke modtaget nogen reaktion fra Amtsrådsforeningen på dette brev.

Forinden denne er modtaget, kan jeg ikke foretage mig videre i sagen, da det ifølge lo-

[Ministeren for offentlige arbejder]

ven beror på de amtslige myndigheder, hvorvidt de ønsker et takstfællesskab etableret.

Spm. nr. S 241

Til *justitsministeren* (9/11 84) af:

Hagen Hagensen (KF):

»Hvorledes kan en blokaderamt virksomhed beskyttes mod videoovervågning af trafik til virksomheden?«

Begrundelse

Det fremgår af en artikel i dagbladet Aktuelt den 8. ds., at den blokaderamte restaurant La Cabana i Herning er udsat for, at der fra et lokale over for den blokaderamte virksomhed ved videoovervågning igennem den senere tid er holdt øje med, hvilke leverandørbiler der har bragt varer til restauranten.

Dette forhold er stridende mod gældende lovbestemmelser, hvorfor virksomheden må beskyttes mod sådan uretmæssig brug af TV-overvågning.

Svar (15/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politimesteren i Herning har over for justitsministeriet oplyst, at politiet efter indhentet retskendelse den 7. november 1984 efter en anmeldelse foretog ransagning i en ejendom, der er beliggende over for restaurant La Cabana i Herning.

Politiet konstaterede, at der var opsat et TV-apparat med tilkoblet videoudstyr, således at apparatet, der var aktiveret, var rettet mod restaurantens indkørsel og gård. Politiet beslaglagde TV-udstyret. Beslaglæggelsen er indbragt for retten.

Politiet har indledt efterforskning af sagen for overtrædelse af straffeloven og lov om forbud mod privates TV-overvågning m.v. Der er rejst sigtelse i sagen, men efterforskningen er ikke afsluttet. Så snart dette sker, vil anklagemyndigheden tage stilling til tiltaleespørgsmålet.

Jeg kan tilføje, at jeg har anmodet politiet og anklagemyndigheden om underretning om afgørelsen af tiltaleespørgsmålet i sagen. Det er naturligvis domstolene, der i sidste instans afgør, om der konkret foreligger en strafbar

overtrædelse af gældende love eller bestemmelser.

Jeg vil gerne give udtryk for den generelle opfattelse, at jeg finder det vigtigt, at politiet – således som det er sket i forbindelse med forholdene vedrørende La Cabana – konstant er opmærksom på, om gældende love og bestemmelser er overholdt. Dette gælder også, hvor der er tale om krænkelse af privatlivets fred.

I den forbindelse vil jeg gerne fremhæve, at lovgivningen om fredskrænkelser med bred tilslutning i folketinget i 1982 blev suppleret med den særlige lov om TV-overvågning, således at der er skabt videre beskyttelse mod misbrug af nye tekniske muligheder for krænkelse af privatlivets fred.

Jeg vil også gerne understrege, at det naturligvis ikke fritager for overholdelse af gældende love, at lovovertrædelser måtte være begået som led i demonstrationer og lignende.

Spm. nr. S 242

Til *justitsministeren* (9/11 84) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Finder ministeren ikke, at en person, der gør opmærksom på/afslører en overtrædelse af miljøloven, bør nyde mindst den samme retsbeskyttelse som den, der har overtrådt miljøloven og dermed begået en lovovertrædelse, der kan få omfattende konsekvenser for andre mennesker?«

Begrundelse

Spørgsmålet er principielt, men har udgangspunkt i den konkrete sag om Superfos m.fl.s ulovlige forurening af Stengårdens losseplads i Hvalsø.

I februar 1984 demonstrerede en gruppe lokale borgere for at gøre opmærksom på forureningen og faren for en alvorlig grundvandsforurening fra lossepladsen, der ligger direkte over et stort grundvandsreservoir.

En af de demonstrerende fik en bøde på 800 kr., som han har nægtet at betale. Sagen skal nu for byretten.

De ansvarlige for forureningen er der end ikke rejst sigtelse mod. Tværtimod er en af forurenerne blevet inddraget i undersøgelsen af, hvad der er deponeret på lossepladsen. Forureningen er dokumenteret og erkendt.

[Anne Grete Holmsgård]

To andre lokale borgere gik til politiet. Herfra blev deres anmeldelse sendt videre til miljøstyrelsen, der har returneret den til politiet – efter mere end ½ år – med besked om, at der næppe sker mere i sagen.

De har erfaret, hvad andre tidligere har erfaret: anmeldelsen ryger frem og tilbage i systemet, men der sker sjældent andet.

Alle har pligt til at anmelde en lovovertrædelse, de er vidende om. I miljøsager er der desuden tale om det moralske ansvar, der består i at gøre opmærksom på/afsløre en overtrædelse, der kan sætte tusindvis af menneskers helbred på spil. Og her kan det ganske enkelt ikke være rimeligt, at de blot affinder sig med, at de formelt har gjort deres pligt ved at gå til politiet, og så konstaterer, at det skete der ikke noget ved.

Omvendt er det klart urimeligt, at den person, der i øvrigt med fredelige midler gør opmærksom på overtrædelsens omfang og farlighed, selv ender med at blive dømt.

Der kan naturligvis argumenteres med, at politiet har for lidt mandskab og ekspertise på miljøområdet, og at lovgivningen ofte er for slatten. I den konkrete sag gælder det ikke. Det er lettere at give en bøde end efterforske en deponering. Dette rører imidlertid ikke ved de principielle spørgsmål om borgernes retsbeskyttelse, når de gør opmærksom på en klar overtrædelse, og det rører heller ikke ved spørgsmålet om det moralske ansvar for at gøre opmærksom på de meget vidtgående menneskelige konsekvenser af miljøovertrædelser.

Svar (13/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Efter min opfattelse er der ikke nogen sammenhæng mellem politiets efterforskning af den sag vedrørende miljøloven m.v., som jeg har oplyst om i min tidligere besvarelse af spørgsmål nr. S 243 fra medlem af folketinget Anne Grete Holmsgård, og den omstændighed, at politiet i forbindelse med en demonstration har rejst sigtelser for overtrædelse af politivedtægten.

Det er efter retsplejelovens § 108 politiets pligt at påse, at gældende love og vedtægter overholdes, og den omstændighed, at en person i forbindelse med en demonstration gør opmærksom på spørgsmålet om miljøbeskyttelse m.v., fritager naturligvis ikke den på-

gældende selv for at overholde de gældende regler, herunder politivedtægten.

Det tilføjes, at det i sidste instans er domstolene, der afgør, om der foreligger en stafbar overtrædelse af gældende bestemmelser.

Spm. nr. S 243

Til *justitsministeren* (9/11 84) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Hvad vil ministeren anbefale borgere at gøre, når de får kendskab til en overtrædelse af miljøloven, der kan få konsekvenser for mange menneskers helbred, men de ikke kan komme igennem over for myndighederne med en almindelig politianmeldelse?«

Begrundelse

Spørgsmålet er principielt, men har udgangspunkt i den konkrete sag om Superfos m.fl.s ulovlige forurening af Stengårdens losseplads i Hvalso.

I februar 1984 demonstrerede en gruppe lokale borgere for at gøre opmærksom på forureningen og faren for en alvorlig grundvandsforurening fra lossepladsen, der ligger direkte over et stort grundvandsreservoir.

En af de demonstrerende fik en bøde på 800 kr., som han har nægtet at betale. Sagen skal nu for byretten.

De ansvarlige for forureningen er der end ikke rejst sigtelse mod. Tværtimod er en af forurenerne blevet inddraget i undersøgelsen af, hvad der er deponeret på lossepladsen. Forureningen er dokumenteret og erkendt.

To andre lokale borgere gik til politiet. Herfra blev deres anmeldelse sendt videre til miljøstyrelsen, der har returneret den til politiet – efter mere end ½ år – med besked om, at der næppe sker mere i sagen.

De har erfaret, hvad andre tidligere har erfaret: anmeldelsen ryger frem og tilbage i systemet, men der sker sjældent andet.

Alle har pligt til at anmelde en lovovertrædelse, de er vidende om. I miljøsager er der desuden tale om det moralske ansvar, der består i at gøre opmærksom på/afsløre en overtrædelse, der kan sætte tusindvis af menneskers helbred på spil. Og her kan det ganske enkelt ikke være rimeligt, at de blot affinder sig med, at de formelt har gjort deres pligt ved at gå til politiet, og så konstaterer, at det skete der ikke noget ved.

[Anne Grete Holmsgård]

Omvendt er det klart urimeligt, at den person, der i øvrigt med fredelige midler gør opmærksom på overtrædelsens omfang og farlighed, selv ender med at blive dømt.

Der kan naturligvis argumenteres med, at politiet har for lidt mandskab og ekspertise på miljøområdet, og at lovgivningen ofte er for slatten. I den konkrete sag gælder det ikke. Det er lettere at give en bøde end efterforske en deponering. Dette rører imidlertid ikke ved de principielle spørgsmål om borgernes retsbeskyttelse, når de gør opmærksom på en klar overtrædelse, og det rører heller ikke ved spørgsmålet om det moralske ansvar for at gøre opmærksom på de meget vidtgående menneskelige konsekvenser af miljøovertrædelser.

Svar (13/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politimesteren i Roskilde har over for justitsministeriet oplyst, at politiet i februar måned 1984 modtog flere anmeldelser om overtrædelser af miljøloven m.v. i forbindelse med den losseplads, der henvises til i spørgsmålet. Politiet indledte straks en undersøgelse i anledning af anmeldelserne. Politiet har senere modtaget yderligere anmeldelser, der er indgået i politiets efterforskning. Under efterforskningen er der rejst flere sigtelser i sagen.

Politimesteren har videre oplyst, at sagen, der er kompliceret, fortsat efterforskes, og at efterforskningen prioriteres højt.

Når der i begrundelsen for det stillede spørgsmål gives udtryk for, at politiet ikke har taget anmeldelserne i sagen alvorligt, er det således ikke korrekt. Tværtimod har politiet indledt efterforskning af alle de anmeldelser, der er modtaget i sagen.

Til det principielle spørgsmål om, hvad borgerne kan gøre, når de får kendskab til overtrædelse af miljøloven, vil jeg dog gerne tilføje, at anmeldelser om strafbart forhold altid kan indgives til politiet – dette gælder også anmeldelser om strafbart forhold i relation til miljøloven m.v. Er der rimelig formodning om, at strafbart forhold, som kan forfølges af det offentlige, er begået, iværksætter politiet i henhold til retsplejelovens § 742, stk. 2, efterforskning af sagen, således som det er sket i den sag, spørgsmålet henviser til.

Endelig kan jeg tilføje, at klager over politiets efterforskning – herunder klager over, at efterforskningen ikke fremmes behørigt – kan indgives til vedkommende regionale statsadvokat, hvis afgørelse kan indbringes for rigsadvokaten. Dennes afgørelse vil kunne indbringes for justitsministeriet.

Spm. nr. S 244

Til *justitsministeren* (9/11 84) af:

Ole Espersen (S):

»Vil ministeren oplyse, hvilke udgifter der er afholdt til informationsmateriale og annoncering, og hvilke informationer der er givet til offentligheden om gennemførelsen af reglerne om gældssanering?«

Begrundelse

Efter lovens forarbejder er der afsat 500.000 kr. til informationsmateriale og annoncering. Så vidt det er spørgeren bekendt, var der endnu flere måneder efter lovens vedtagelse ingen annoncering foretaget.

Svar (14/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet har umiddelbart efter folketingets vedtagelse af konkurslovens nye regler om gældssanering udsendt en pressemeddelelse vedrørende loven. Men har desuden i samarbejde med Statens Informations-tjeneste udarbejdet en pjece om reglerne. Pjecen er trykt i ca. 40.000 eksemplarer og er blandt andet udsendt til domstolene, retshjælpskontorerne og socialforvaltningerne. Der er udsendt en særlig pressemeddelelse om pjecen.

For at gøre det lettere at kunne indgive en begæring om gældssanering har justitsministeriet endvidere udarbejdet en særlig blanket, som skal udfyldes og afleveres til skifteretten, hvis man søger om gældssanering.

Blanketten kan fås hos skifteretten.

Da der er tale om et nyt retsinstitut, har justitsministeriet tillagt det stor betydning, at det personale, der skal behandle sager om gældssanering, på et så tidligt tidspunkt som muligt har fået en grundig orientering om reglerne, blandt andet for at kunne yde vejledning og besvare forespørgsler.

[Justitsministeren]

Justitsministeriet har derfor afholdt en række kurser og vil afholde yderligere kurser for domstolenes personale vedrørende de nye regler.

Der er endvidere i samarbejde med statens informationstjeneste udarbejdet et indslag til fjernsynsudsendelsen OBS. Indslaget blev vist i fjernsynet den 23. og den 28. oktober 1984. Indslaget vil desuden blive genudsendt den 15. og den 20. januar 1985.

Justitsministeriet har herudover planlagt at informere offentligheden om reglerne gennem annoncering i dagspressen. Denne annoncering vil finde sted i december måned forud for genudsendelsen af indslaget i fjernsynsudsendelsen OBS.

Endvidere har justitsministeriet planlagt i samarbejde med sø- og handelsretten i København at udarbejde en mere omfattende pjece om gældssanering. Pjecen forventes udsendt i løbet af foråret 1985.

Som nævnt ovenfor vil justitsministeriet i det kommende år tillige afholde yderligere kurser for domstolenes personale.

Under hensyn til at reglerne om gældssanering er udformet som retsstandarder, således at det ikke i loven præcist er angivet, under hvilke omstændigheder gældssanering kan opnås, har justitsministeriet fundet, at en del af den påtænkte informationsvirksomhed, herunder navnlig udarbejdelsen af en mere omfattende pjece, har måttet afvente udviklingen i retspraksis. Først når der har dannet sig en praksis, vil justitsministeriet have mulighed for mere detaljeret at redegøre for, under hvilke omstændigheder gældssanering kan forventes opnået.

Justitsministeriet har endnu ikke opgjort de samlede udgifter til informationsvirksomheden, men man skønner, at de – når ovennævnte initiativer er gennemført – vil beløbe sig til 0,4–0,5 millioner kr.

Spm. nr. S 245

Til *justitsministeren* (9/11 84) af:

Ole Espersen (S):

»Vil ministeren garantere, at personer, der undertiden i et antal på op til 20 anbringes i detentionen på politigården i Godthåb, ikke på noget tidspunkt efterlades indespærret uden mulighed for tilkaldelse af hjælp, f.eks.

i tilfælde af sygdom, ildebrand eller anden ulykke?«

Begrundelse

Under et besøg, spørgeren aflagde på Grønland i august 1981, konstaterede jeg, at personer, der anbringes i detentionen på politigården, enten på grund af beruselse eller som arrestanter, var udsat for højst utilfredsstillende forhold. Detentionen rummer arrestanter, der undertiden anbringes i flere uger i detentionen. Det mest betænkelige var, at stationen ikke var bemandet i tilfælde af udrykning, således at de indespærrede ingen mulighed havde for tilkaldelse af hjælp. Jeg besluttede, at der med øjeblikkelig virkning skulle drages omsorg for, at der var mandskab til stede hele natten på stationen, bl.a. med henblik på overvågning af detentionerne.

Jeg sikrede mig efterfølgende, at beslutningen blev efterlevet.

I spørgsmål nr. 165/1984 til justitsministeren via retsudvalget ønskede jeg oplyst, om der fortsat er tilsyn døgnet rundt med de indsatte i Godthåbs detention.

Ministeren svarede, at der »hele døgnet efter stationslederens eller vagthavendes skøn føres fornødent tilsyn med de indsatte i detentionen«.

I spørgsmål nr. 268/1984 bad jeg oplyst, om dette var ensbetydende med, at der konstant er personale til stede døgnet rundt.

Nu svarer ministeren, at »i ganske enkelte tilfælde, hvor det disponible personale har været brugt til presserende arbejdsopgaver, har de indsatte i detentionen kortvarigt været uden opsyn«.

Ud over at måtte konstatere uoverensstemmelsen i de to svar må spørgeren bemærke, at politiet selvsagt ikke i forvejen kan vide, hvor længe »en presserende arbejdsopgave« varer, og at realiteten derfor er den, at indespærrede også i længere perioder kan risikere ingen bistand at kunne få i tilfælde af ulykke m.v.

Ministeren oplyser, at det overvejes at sikre, at der konstant er politipersonale i detentionen i Godthåb.

Det er spørgerens opfattelse, at den gældende ordning, der er i klar modstrid med, hvad der gælder i øvrige danske detentioner, er ganske uforsvarlig og kan opfattes som

[Ole Espersen]

udtryk for en mindre hensyntagen til typisk grønlandske arrestanter og detentionsanbringte end til syddanske.

Spørgeren må forvente, at den ordning, der blev truffet beslutning om i 1981, omgående etableres på ny.

Svar (14/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I justitsministeriets besvarelse den 17. juli 1984 af retsudvalgets spørgsmål nr. 165 af 28. maj 1984 (Alm. del – bilag 148) oplystes bl.a., at politimesteren i Grønland over for justitsministeriet havde oplyst, at der hele døgnet føres fornødent tilsyn med de indsatte i detentionen i Godthåb efter stationsleders eller den vagthavendes skøn.

I justitsministeriets besvarelse den 19. september 1984 af retsudvalgets spørgsmål nr. 268 af 2. august 1984 oplystes bl.a. videre, at politimesteren i Grønland havde oplyst, at detentionen normalt konstant er bemanded med politipersonale, der fører tilsyn med de indsatte. I ganske enkelte tilfælde, hvor det dissepolable politipersonale har været brugt til presserende arbejdsopgaver, har de indsatte i detentionen kortvarigt været uden opsyn.

Politimesteren i Grønland har supplerende tilføjet, at retningslinierne for bemanning af politistationen ikke er ændret siden 1981. I de tilfælde, hvor det f.eks. på grund af en alvorlig ulykke eller forbrydelse eller risiko herfor er uundgåeligt, at alle tilstedeværende polititjenestemænd må sættes ind på løsningen af den pågældende politiopgave, tilkaldes efter fast procedure yderligere politipersonale til politistationen.

Jeg er naturligvis enig med spørgeren i, at det er vigtigt at drage omsorg for, at der er det bedst mulige tilsyn med de indsatte i detentionen. Som anført i besvarelsen af spørgsmål nr. 268 søger politimesteren og rigspolitichefen i overensstemmelse hermed at udvide politistyrken, således at det kan sikres, at der under alle omstændigheder kan være personale til stede på politistationen.

Spm. nr. S 246

Til *justitsministeren* (9/11 84) af:

Lenger (VS):

»Vil ministeren oplyse, hvilke forhold der kan føre til, at en udenlandsk statsborger nægtes midlertidigt indrejsevisum med begrundelsen »sikkerhedsrisiko«?»

Begrundelse

Spørgeren har kendskab til en konkret sag, hvor en dansk kvinde i forbindelse med udøvelse af humanitært arbejde i Mellemøsten har mødt en sydyemenitisk statsborger, som hun senere har giftet sig med. Denne mand udøver p.t. et liberalt erhverv i Aden, mens kvinden bor og arbejder i Danmark.

De blev gift i Danmark for ca. 1½ år siden, idet manden opholdt sig her i 2½ måned på turistvisum. Det var planlagt, at manden igen skulle møde sin danske kone i begyndelsen af 1984, hvor hun skulle føde deres barn.

Dette besøg blev imidlertid nægtet, ligesom yderligere et besøg er nægtet. Begge gange er begrundelsen »sikkerhedsrisiko« anvendt. Om det første indrejsevisum – for 1½ år siden – har de danske myndigheder oplyst, at dette skyldtes en fejltagelse!

Netop begrundelsen »sikkerhedsrisiko« indebærer, at parret står fuldstændig retsløst. De har ikke nogen mulighed for aktindsigt, og derfor har de heller ikke mulighed for at tage til genmæle, såfremt grundlaget for afvisningen indeholder ukorrekte oplysninger.

Spørgeren har orienteret sig grundigt i sagen og kan oplyse, at der ikke for spørgeren er oplyst forhold, som kan gøre manden til noget sikkerhedsproblem – og da i særdeleshed ikke, når man tænker på, hvem der – i øvrigt til spørgerens tilfredshed – har fået indrejsevisum i tidens løb. Den pågældende mand har ikke siden 1973 udøvet politisk virksomhed, og med ophold i Aden befinder han sig langt fra Mellemøstens brændpunkter.

Derfor ønskes oplyst, hvilke forhold der kan medføre, at ministeren anvender begrundelsen »sikkerhedsrisiko« for at give afslag på en ansøgning om indrejsetilladelse.

Svar (19/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

En udenlandsk statsborger, der skønnes at være til fare for statens sikkerhed, kan afvises ved indreisen eller – hvis indrejse har

[Justitsministeren]

fundet sted – udvises, jfr. udlændingelovens § 22.

På tilsvarende måde kan en sådan person nægtes visum, også selv om han i øvrigt måtte have retskrav på opholdstilladelse, jfr. lovens § 10, stk. 1, nr. 2.

I de sjældne tilfælde, hvor denne beføjelse er taget i anvendelse, har afgørelsen beroet på en nøje vurdering af udlændingens forhold på baggrund af de tilvejebragte oplysninger.

Det ligger i sagens natur, at der ikke kan gives mere præcise oplysninger om de omstændigheder, der herved er bragt frem. Sådanne oplysninger vil også være unddraget aktindsigt.

For så vidt angår forståelsen af begrebet »statens sikkerhed« henvises til udlændingelovudvalgets betænkning nr. 968/1982 side 164–165. Det tilføjes, at der i udvalget var enighed om, at også den nye udlændingelov skulle indeholde hjemmel til udvisning af hensyn til statens sikkerhed.

Spm. nr. S 247

Til *justitsministeren* (9/11 84) af:

Lenger (VS):

»Er ministeren enig i, at udenlandske straffasonere i henhold til overgangsordningen i udlændingeloven skal have samme rettigheder som øvrige udenlandske straffasonere?«

Begrundelse

Statsadvokaten for København har tilsyneladende den opfattelse, at sager, der er afgjort efter overgangsreglen i udlændingelovens § 65, ikke kan underkastes domstolsprøvelse i henhold til samme lovs § 50.

Dette indebærer, at udenlandske straffasonere stilles forskelligt, hvilket spørgeren finder betænkeligt, idet overgangsreglen netop er indført for at skabe lighed.

Svar (19/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I begrundelsen for det stillede spørgsmål henvises til statsadvokaten for København.

Det er over for justitsministeriet oplyst, at statsadvokaten for København i juli måned 1984 har truffet afgørelse i en konkret sag

vedrørende adgangen til domstolsprøvelse i henhold til udlændingslovens § 50.

Rigsadvokaten har oplyst, at afgørelsen blev påklaget til rigsadvokaten, der den 24. august 1984 har stadfæstet statsadvokatens afgørelse.

Ifølge retsplejelovens organisatoriske opbygning af anklagemyndigheden kan rigsadvokatens afgørelse indbringes for justitsministeriet.

Da justitsministeriet således kan blive direkte inddraget i den konkrete sag som klageinstans og i så fald konkret skal tage stilling til det rejste spørgsmål, finder jeg det af principielle grunde ikke rigtigt på nuværende tidspunkt at udtale mig om spørgsmålet.

Spm. nr. S 250

Til *socialministeren* (9/11 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Finder ministeren, at det den 1. oktober 1984 af Københavns kommunes socialdirektør udstedte cirkulære om samarbejde med politiet er i overensstemmelse med bestemmelserne i socialministeriets cirkulære om rådgivning og tilsyn af 9. oktober 1975, særligt pkt. 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31 og 33, idet der især henvises til det københavnske cirkulæres afsnit 4 og 5.1, 5.35, 5.41, 5.42 og 5.5?«

Begrundelse

Cirkulæret om rådgivning og tilsyn omtaler tillidsforholdet mellem socialmedarbejderne i forvaltningen og klienten som værende af stor betydning for det videre arbejde socialforvaltning og klient imellem. Tillidsforholdet opbygges med åbenhed omkring brugen af klientens oplysninger.

Københavns kommunes tilsidesættelse af dette grundlæggende element i socialt arbejde giver medarbejderne i Københavns kommunes socialforvaltning særdeles vanskelige vilkår og ringe muligheder for succes.

Svar (16/11 84):

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

I socialministeriets cirkulære af 9. oktober 1975 er givet vejledende retningslinier til kommunerne i forbindelse med reglerne i bistandslovens afsnit om rådgivning og til-

[Socialministeren]

syn. Det er herunder anført, at der bør etableres et nært samarbejde med andre myndigheder, som har berøring med personer og familier, der kan have behov for vejledning og rådgivning. Der er i denne forbindelse bl.a. peget på et samarbejde med politi, anklagemyndighed og kriminalforsorg. Samtidig er det anført, at såvel de sociale udvalgs medlemmer som medarbejderne har tavshedspligt med hensyn til, hvad de erfarer ved sagernes behandling, og at dette medvirker til at skabe et tillidsforhold, således at klienterne tør afgive oplysninger uden frygt for indiskretion, selv om der bliver tale om et samarbejde med andre forvaltningsområder, som har en tilsvarende tavshedspligt over for omverdenen.

I Københavns kommunes cirkulære af 1. oktober 1984 om samarbejde med politiet er det anført, at der uden for tilfælde, hvor der er fastsat særlige regler, i almindelighed udleveres oplysninger til politiet, når disse er af betydning for denne myndigheds behandling af en verserende sag. Samtidig fastslår cirkulæret dog, at udlevering af oplysninger kan undlades, når særlige hensyn taler herfor, f.eks. hensynet til et særligt fortrolighedsforhold mellem social- og sundhedsforvaltningen og klienten.

Jeg finder derfor ikke, at der i det cirkulære, der er udsendt af Københavns kommune den 1. oktober 1984 om samarbejde med politiet, er anført noget, som strider mod indholdet af socialministeriets rådgivningscirkulære.

Spm. nr. S 251

Til *justitsministeren* (9/11 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvor mange forvaltningsgrene i Københavns kommunes forvaltning der har udstedt et cirkulære om samarbejde med politiet, og har justitsministeriet eller politiet godkendt cirkulærets tekst inden dets udsendelse?«

Begrundelse

Spørgeren finder det væsentligt at få oplyst, om det alene er socialklienterne, der er behov for en særlig overvågning af, og om politiet har været involveret i udsendelsen af cirkulæret.

Svar (19/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet er ikke i besiddelse af oplysninger om, hvorvidt andre dele af Københavns kommunes forvaltning har udsendt cirkulærer om samarbejde med politiet.

I justitsministeriets besvarelse af 5. november 1984 af spørgsmål S 159 fra medlem af folketinget Leif Hermann oplystes bl.a., at politidirektøren i København ikke har deltaget i et samarbejde med Københavns kommunes socialdirektorat om udarbejdelsen af det nævnte cirkulære.

Supplerende kan oplyses, at hverken politidirektøren i København eller justitsministeriet har godkendt cirkulærets tekst inden udsendelsen.

Spm. nr. S 252

Til *justitsministeren* (9/11 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Hvordan vurderer ministeren socialklienters retssikkerhed i henhold til grundloven og retsplejeloven, såfremt en medarbejder i Københavns kommunes socialforvaltning i henhold til Københavns kommunes interne cirkulære af 1. oktober 1984 om samarbejde med politiet, jfr. afsnit 5.4 og 5.5, anholder en eftersøgt eller anholder en af forvaltningen som eftersøgningsværdig opfattet person, jfr. cirkulæret afsnit 5.42, eller anholder en person, som politiet har behov for at få kontakt med, jfr. afsnit 5.5?«

Begrundelse

Spørgeren finder, at der er en stor gruppe borgere, der ved socialdirektørens cirkulære om samarbejde med politiet har fået en ganske vilkårlig retssikkerhed.

Svar (19/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I spørgsmålet henvises til et bestemt cirkulære, der er udsendt af Københavns kommunes socialforvaltning.

Dette cirkulære kan – ligesom andre cirkulærer – ikke ændre gældende love, endsige grundloven. Således skal bl.a. retsplejelovens regler om anholdelse og de hensyn til den anholdte, der er fastsat i disse regler, fortsat efterleves.

[Justitsministeren]

Efter retsplejelovens § 755, stk. 1, foretages anholdelser af politiet. Anholdelse kan efter stk. 2 i samme bestemmelse endvidere foretages af andre end politiet. I så fald skal den anholdte snarest muligt overgives til politiet. Det tilføjes, at justitsministeriet i øvrigt har forstået cirkulærets bestemmelser således, at gennemførelsen af anholdelser i overensstemmelse med retsplejelovens regler skal overlades til politiet.

Spm. nr. S 253

Til *justitsministeren* (9/11 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Kan ministeren oplyse, om socialforvaltningen i Københavns kommune er udstyret med særlig politimyndighed, når socialdirektøren i cirkulære af 1. oktober 1984 om samarbejde med politiet kan pålægge medarbejderne i socialforvaltningen at foretage anholdelser, jfr. socialdirektørens cirkulære pkt. 5.4 og 5.5?«

Begrundelse

Spørgeren finder ikke, at socialdirektøren har belæg for at beordre medarbejderne til at foretage anholdelser eller til at medvirke ved anholdelser.

Svar (19/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I justitsministeriets samtidige besvarelse af spørgsmål S 252 fra medlem af folketinget Carsten Andersen er det bl.a. oplyst, at det cirkulære, der omtales i spørgsmålet, ikke kan ændre gældende love, herunder retsplejelovens regler om anholdelse.

Betingelserne for at foretage anholdelse fremgår af retsplejelovens § 755. Efter stk. 1 i bestemmelsen kan politiet anholde en person, der med rimelig grund mistænkes for et strafbart forhold, der er undergivet offentlig påtale, såfremt anholdelse må anses for påkrævet for at hindre yderligere strafbart forhold, for at sikre hans foreløbige tilstedeværelse eller for at hindre hans samkvem med andre.

Betingelserne for, at andre end politiet kan foretage anholdelse, er fastsat i retsplejelovens § 755, stk. 2. Af bestemmelsen fremgår, at enhver kan foretage anholdelse af

den, der træffes under eller i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af strafbart forhold, der er undergivet offentlig påtale. Den anholdte skal snarest overgives til politiet med oplysning om tidspunktet og grundlaget for anholdelsen. Det tilføjes, at justitsministeriet har forstået cirkulærets bestemmelser således, at gennemførelsen af anholdelser i overensstemmelse med retsplejelovens regler skal overlades til politiet.

Spm. nr. S 262

Til *finansministeren* (13/11 84) af:

Kaj Poulsen (S):

»Er det ministerens opfattelse, at den til enhver tid siddende regering kan bruge uhæmmet af statens midler til politiske publikationer, således som det er tilfældet med budgetdepartementets udgivelse af »Hvidbog – ændring af arbejdstilbudsordningen«, og vil ministeren oplyse de samlede omkostninger ved tilblivelsen og udgivelsen af »Hvidbogen«?«

Begrundelse

På baggrund af at ministerens »Hvidbog« er et overordentlig polemisk skrift, som kun kan have til formål at »sælge« et dårligt finanslovsforlig mellem regeringen og det radikale venstre, er det væsentligt at få afklaret spørgsmålet.

Der er i »Hvidbogen« ikke tale om veldokumenterede oplysninger, men vildledende og fordrejede oplysninger om ændringer i arbejdstilbudsordningens virkninger for den del af befolkningen, der bliver ramt af ændringerne.

Svar (19/11 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Den omhandlede publikation »Hvidbog – ændring af arbejdstilbudsordningen« er udgivet af finansministeriet under de forhandlinger om finanslovsforslaget for 1985, som regeringen har ført med det radikale venstre.

Budgetdepartementet udgiver løbende en række publikationer. Der udgives således hvert år en finansredegørelse, en budgetredegørelse, en budgetpjece og en »småtryksserie« om forskellige økonomiske og finanspolitiske emner. Alle disse publikationer ud-

[Finansministeren]

trykker naturligvis den siddende regerings synspunkter på politisk/økonomiske emner. Sådan har det også været under tidligere regeringer.

Med hensyn til spørgsmålet om omkostningerne ved udgivelse af »Hvidbogen« skal jeg oplyse, at budgetdepartementet løbende udgiver publikationer i den førømtalte småtryksserie. »Hvidbogen« ligger på linie med disse publikationer og kan derfor næppe siges at have medført øgede udgifter til arbejds løn. Materialer til trykning har kostet ca. 3.000 kr.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 1112

(Folketingsåret 1983-84, 2. samling)

Formanden:

Fra indenrigsministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketing Tinning stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og det foreløbige svar er optaget i Folketings tidende 1983-84 sp. 8261, var sålydende:

Til indenrigsministeren (12/9 84) af:

Tinning (VS):

»Finder ministeren, at Naturgas Syds sponsorkontrakter med henholdsvis Vejle Boldklub og Allan Simonsen er i overensstemmelse med gældende regler for forskellige former for kommunal støtte til professionel fodbold?«

Supplerende svar (16/11 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Den 20. september 1984 fremsendte jeg et foreløbigt svar på spørgsmålet, idet jeg kun kendte sagen fra pressen og derfor først måtte bede tilsynsrådet for Vejle amt om at se nærmere på det rejste spørgsmål.

Tilsynsrådet har nu undersøgt sagen og er fremkommet med den i kopi vedlagte udtalelse af 29. oktober 1984, som jeg kan tilslutte mig. De regionale naturgasselskaber må som forsyningsvirksomheder have samme

muligheder for at markedsføre deres produkt som andre leverandører af energi.

Bilag

Vejle, den 29. oktober 1984

**TILSYNSRÅDET
FOR VEJLE AMT**

Indenrigsministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K.

Med skrivelse af 20. september 1984 (2.k.k.t.j.nr.1111-77) har indenrigsministeriet sendt tilsynsrådet kopi af indenrigsministerens skriftlige svar samme dag til folketinget på spørgsmål nr. 1112 stillet af folketingsmedlem Steen Tinning.

Spørgsmål nr. 1112 lød således:

»Finder ministeren, at Naturgas Syds sponsorkontrakter med henholdsvis Vejle Boldklub og Allan Simonsen er i overensstemmelse med gældende regler for forskellige former for kommunal støtte til professionel fodbold?«

Indenrigsministeren svarede:

»Jeg kender kun sagen fra pressen og har derfor i dag bedt tilsynsrådet for Vejle amt om at se nærmere på det rejste spørgsmål.

Når tilsynsrådet er færdig med sagen, skal jeg orientere spørgeren om resultatet.«

Tilsynsrådet har herefter anmodet Naturgas Syd I/S om en redegørelse om de indgåede sponsorkontrakter. Naturgasselskabet har den 9. oktober 1984 givet denne redegørelse for sagen:

»Ad a – Allan Simonsen.

Indledningsvis bemærkes, at Naturgas Syd I/S ikke har indgået en sponsorkontrakt med Allan Simonsen pr. d.d.

Naturgas Syd I/S har siden foråret forhandlet med Allan Simonsen om indgåelse af en »aftale om reklamesamarbejde« gældende for et år til udgangen af august 1985.

Naturgas Syd I/S har ønsket i forbindelse med en eventuel aftale med Allan Simonsen at sikre sig retten til at anvende Allan Simonsens person i forbindelse med annoncekampagner til fremme af salg af naturgas m.v. samt anvende Allan Simonsen i forbindelse med direkte markedsføring, således at Allan Simonsen skulle deltage i arrangemen-

[Indenrigsministeren]

ter, udstillinger m.v. afholdt af Naturgas Syd I/S.

Aftalen er ikke færdigbehandlet, hvorfor de nærmere økonomiske konsekvenser ikke kan oplyses endeligt. Det kan dog p.t. oplyses, at Allan Simonsen er tilsagt et vederlag på 3.000 kr. pr. arrangement, hvori han deltagere, hvorved det er forudsat, at arrangementerne ikke udstrækkes over ca. 1 time. Honoraret dækker den tid, som Allan Simonsen må anvende til ud- og hjemrejse i forbindelse med det enkelte arrangement. Ud over beløb på 3.000 kr. betales alene positive udlæg efter statens takster.

Ad b – Vejle Boldklub.

Ved hovedsponsoraftale af 7. september 1984, hvoraf kopi med bilag 1-2 vedlægges, blev der indgået aftale mellem Naturgas Syd I/S og henholdsvis Vejle Boldklub og Vejle Boldklubs professionelle afdeling Aps angående reklamesamarbejde.

De nærmere vilkår for reklamesamarbejdet fremgår af aftalen.

Naturgas Syd I/S har lagt afgørende vægt på, at hovedsponsoraftalen ikke alene omfattede den professionelle afdeling, men tillige omfattede samtlige førstehold i Vejle Boldklub.

Formålet med indgåelse af aftalen har for Naturgas Syd I/S været at opnå reklame for gasselskabet, og aftalen er indgået på helt sædvanlige kommercielle vilkår og til samme pris, som private firmaer må betale for en tilsvarende reklame.

Årsagen til indgåelse af aftalen med Vejle Boldklub har været, at kun ganske få af Naturgas Syd I/S' interessentkommuner har fundet det hensigtsmæssigt at anvende varmforsyningslovens styringsmidler, hvorfor Naturgas Syd I/S må markedsføre naturgasen i det fri marked i konkurrence med private erhvervsdrivende energileverandører, hvorfor Naturgas Syd I/S i sin markedsføring må kunne konkurrere på lige vilkår.

Som det fremgår af vedhæftede brochure fra et olieselskab, er markedsføringen særdeles aggressiv, hvorfor der ville opstå konkurrenceforvridning, medmindre Naturgas Syd I/S som kommunalt ejet selskab kan markedsføre på helt lige vilkår med andre energileverandører.

Det er derfor Naturgas Syd I/S' opfattelse,

at reklameværdien ved indgåelse af hovedsponsoraftalen står i rimeligt forhold til de afholdte udgifter,

at Naturgas Syd I/S er berettiget til at afholde udgifter til reklame af den her nævnte art inden for det af Naturgas Syd I/S godkendte budget,

at der ikke i forbindelse med indgåelse af aftalen med Vejle Boldklub er tilsigtet nogen støtte af en enkelt professionel klub eller amatørklub,

at indgåelse af hovedsponsoraftalen med Vejle Boldklub på basis af det forannævnte derfor ikke er i strid med gældende regler for kommuners virksomhed.

Afsluttende bemærkes, at der tidligere har været forelagt flere tilsvarende sager for tilsynsrådet og indenrigsministeriet, hvoraf bl.a. kan nævnes sager fra 1983 med Kolding kommune.«

»Hovedsponsoraftalen« er gældende for perioden 1. januar 1985 til 31. december 1989. Ifølge aftalen har hovedsponsoren ret til at reklamere i overensstemmelse med DBUs reglement på følgende måder:

a. Ved enhver optræden af et af de forannævnte hold til og fra kampe, under opvarmning og under kampene skal spillerne bære trøjer og træningsdragter, på hvilke hovedsponsoren er berettiget til at reklamere for sit produkt (naturgas).

Den nærmere udformning af reklamen aftales inden hvert års udgang for det følgende år, første gang i december 1984.

Reklameretten gælder samtlige de nævnte holds kampe, herunder divisionskampe, cupkampe, venskabskampe m.v. i Danmark og i udlandet.

b. Ved hjemmekamp på Vejle Stadion har hovedsponsoren følgende reklameret:

1. Hovedsponsoren skal påtrykkes alle kampplakater.
2. Annoncer for kampe i dagblade m.v. skal angive hovedsponsorens navn.
3. Hovedsponsorens navn og eventuelle ønske til slogan bringes før kampen, i halvlegen og efter kampens afslutning.
4. Hovedsponsoren er berettiget til at blive angivet i alle kampprogrammer med navn og slogan.

[Indenrigsministeren]

5. Hovedsponsoren er berettiget til at opstille 4 mobile skilte på banen.
6. Bagsiden på Vejle Boldklubs årsskrift reserveres til hovedsponsorens reklameønsker.
7. Hovedsponsoren er berettiget til på alt reklamemateriale for hovedsponsorens produkt at anvende billeder af hele førstedivisionsholdet. (Klubben er berettiget til at reducere billedmaterialet til kontraktspillerne på førstedivisionsholdet).
8. Reklame på bold drenge.

Klubben forpligter sig til at foranledige, at hovedsponsorens navn og slogans optræder så meget som muligt i aviser, TV og andre medier. Klubbens ledelse vil endvidere internt og i forholdet til spillerne sørge for, at spillerne, herunder særligt 1. Divisionskontraktspillerne, har en positiv holdning til naturgas.

Ifølge bilagene til hovedsponsoraftalen betaler Naturgas Syd I/S til Vejle Boldklubs professionelle afdeling Aps et årligt beløb på 320.000 kr. excl. moms. Beløbet pristalsreguleres, første gang i 1986.

Endvidere betaler Naturgas Syd I/S til Vejle Boldklubs amatørafdelling årligt 55.000 kr. excl. moms. Også dette beløb pristalsreguleres, første gang i 1986.

Interessenterne i Naturgas Syd I/S er kommuner i Sønderjyllands, Ribe og Vejle amter. Selskabets vedtægter er godkendt af tilsynsrådene i de tre amter. Det fremgår af vedtægterne, at selskabet har til formål i Sydjyske Region, dvs. kommuner i Ribe, Sønderjyllands og Vejle amter, at forhandle naturgas til alle aftagerkategorier samt at forestå etableringen og driften af den overordnede regionale fordeling af naturgas fra transmissionsnettet til lokal distribution samt at sikre belastningsudjævning. Selskabet kan påtage sig – direkte eller indirekte – lokal distribution af naturgas til enkelte forbrugere i regionen.

Tilsynsrådene har behandlet sagen på sit møde den 29. oktober 1984, hvor rådet vedtog at udtale følgende:

Formålet med indgåelse af »Hovedsponsoraftalen« af 7. september 1984 med Vejle Boldklub og Vejle Boldklubs professionelle afdeling Aps har efter det af naturgasselskabet oplyste været at opnå reklame for gasselskabet. Efter det oplyste er der ikke med af-

talen tilsigtet nogen støtte af en professionel fodboldklub eller en amatør fodboldklub.

Naturgas Syd I/S er et fællesskab af kommuner, og spørgsmålet om lovligheden af selskabets virksomhed vil derfor kunne forelægges de kommunale tilsynsmyndigheder. Ifølge selskabets vedtægter kræver en række beslutninger i selskabet indenrigsministeriets godkendelse.

Da det er selskabets formål at afsætte naturgas i det sydjyske område, og da afsætningen må ske i konkurrence med andre leverandører af energi, må tilsynsrådet anse det for naturligt – og uden tvivl lovligt – at selskabet afholder betydelige udgifter til reklame og anden markedsføring for naturgas i området.

Den omtalte sponsorkontrakt må anses for et led i denne både nødvendige og lovlige markedsføringsindsats for naturgas, og tilsynsrådet har ikke fundet grundlag for at anse det for at være i strid med gældende regler for kommunal virksomhed, at Naturgas Syd I/S har indgået en sådan aftale.

Det tilkommer de styrende organer i naturgasselskabet – og ikke tilsynsrådet – at tage stilling til, om indgåelse af sponsoraftalen er en hensigtsmæssig reklameform, og om reklameværdien af aftalen står i rimeligt forhold til den aftalte betaling.

Tilsynsrådet for Ribe amt, tilsynsrådet for Sønderjyllands amt og Naturgas Syd I/S er herfra underrettet om foranstående.

Erik Toftgaard.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov om ændring af lov om byfornyelse og boligforbedring og om ændring af lov om sanering. (Valgfrihed mellem indekslån og andre lån).

(Fremsat 14/11 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Vi ved, at en del af indholdet i dette lovforslag har været under overvejelse i lang tid, og i socialdemokratiet erkender vi, at kombi-